

Nya Åland

7 NOVEMBER 2008 NR 260 PRIS 1,20 €

De underhåller i storstan

NÖJE. När höstmörkret faller kan man pigga upp sig med en nöjesweekend i storstan. Nöje tipsar därför om aktuella shower, musikaler och teatrar i Stockholm.

Den som är sugen på revy kan boka biljetter till UggleRhebor-gUlveson på Cirkus. Då ska man enligt reklamen få uppleva allt från monologer och sång till glamourösa shownummer och nyskrivna Uggle-låtar. SIDAN 16

Goda Nyan-nyheter

Övertecknad emission och 100.000 i presstö

NYHETER. Nya Ålands aktieemission har övertecknats. Drygt 150 tidigare aktieägare har tecknat nya aktier under den emission som pågått de senaste veckorna.

–Vi hoppades förstås att det skulle gå så. Vi uppnådde vårt mål. Med råge, säger Nyans vd

Stefan Norrgrann och ekonomichef **Katrin Lindqvist.**

–Nu får styrelsen i uppdrag att fördela aktierna på bästa sätt. Sedan går vi ut med mer information via tidningen, tillägger Stefan Norrgrann.

Igår kungjordes också att Nyan får 100.000 euro i presstö. Stödet kommer från en speciell pott som kommunikationsministeriet delar ut till svenskspråkiga medier.

SIDAN 5

Skattedebatt i udda annons

NYHETER. Kom till stadens fullmäktigemöte på tisdag.

Det uppmanar Frisinnad samverkan och Obunden samling i en helsidesannons i dagens tidning.

Partierna vill ha publik när de debatterar mot en höjd skatteprocent. Och publiken kan påverka beslutsfattarna, tror **Roger Jansson** (fs).

På andra sidan i den här debatten står liberalerna och socialdemokraterna. Vi har frågat dem vad de tycker om motståndarnas nya grepp.

SIDAN 3

ELVA ÅR MED SKATTEGRÄNSEN

Motion om skattegränsen

SERIE. Nästa vecka lämnas en motion om skattegränsen in till lagtinget med uppmaningen att politikerna ska ta initiativ till bilaterala förhandlingar med tullverken i Sverige och Finland om lätnader i skattegränshanteringen.

Samma krav ställer Ålands köpmannaförening.

–För att förhandlingar ska kunna inledas behövs politiska beslut. Bollen ligger nu hos minister **Mats Perämaa** och den övriga regeringen, säger **Max Sirén**, före detta köpman.

Det rör på sig också på andra håll – Ålands handelskammare ska diskutera skattegränsproblematiken med representanter för utrikesministeriet i Sverige nästa vecka. SIDORNA 4-5

Företagsrådgivare Sanna Boman vid handelskammare kan tipsa om en utväg för smidigare hantering av skattegränsen.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Ivriga sångare. Nu ska Joeloperans kör utses. När den första auditionen ordnades i går var intresset stort. Här är några av de sökande.

Foto: STEFAN ÖHBERG

Budget enar opposition

NYHETER. Nu behövs ett budgettak för att hålla landskapets konsumtionsavgifter i schack. Det har oppositionspartierna enats om. När budgetdebatten inleds i lagtinget nästa vecka lämnar de in en gemensam motion. SIDAN 13

Vill stänga Pålshöle skola

NYHETER. Kommunstyrelsen i Finström vill stänga Pålshöle skola och flytta eleverna till Källbo skola. Det föreslås till fullmäktige som har möte 13 november. –Känslomässigt förstår jag att man inte vill lägga ner Pålshöle skola, men det är det bästa alternativet, säger ordförande **Roger Höglund** (c). SIDAN 5

Många sökande till Joelkören

NYHETER. När det ordnades audition till Joelkören igår dök ett trettiotal sökande upp. Förväntningarna var höga när regissör **Richard Palmer** berättade om allt från ope-

rans innehåll till vilka specialuppgifter som körmedlemmarna kan få. Nyan fick äran att vara med under **Sofia Stenroos** provsjungning. Trots en förkylning var hon inte nervös.

–Det kanske kommer, konstaterade hon före auditionen.

SIDAN 14

kultur

10

Ann Lehtinen i The Juicy Fruits är en av deltagarna i helgens barnbala.

nöje

17

Nya Bond-filmen med **Daniel Craig** har premiär på Savoy i kväll. Nöje recenserar.

sport

20

”En bra debutsång.”

WILHELM INGVES SUMMERAR FÖRSTA ÅRET I TIPSLIGAN.

åland24 ikväll

I Rakt på diskuterar oppositionen landskapsregeringens budgetförslag.

Stort parti soffgrupper 3+2

Vardagar 10-19.
Lördag Söndag 11-16
tel. 17 570 fax 17 581

TILLFÄLLET

Lövuddsvägen, Möckelö

Annika Orre
Epost: annika.orre@nyan.ax
Telefon: 528 450

miljö

”Man kan inte betala 99 spänn för en t-shirt och tro att det är rättvist handlat. Det är bara att glömma.
DESIGNFORSKAREN MARCUS BERGMAN

Skarp kritik mot Forsmark

”Defekta styrvastavar utgör ett mycket allvarligt säkerhetsproblem”

–Styrvastavarna utgör den allra viktigaste säkerhetsfunktionen i ett kärnkraftverk. Om nödstoppet inte fungerar så leder detta obönhörligen till hardsmälta, lokal eller total, beroende på hur många styrvastavar som är ur spel och hur de är fördelade i bränslehärden.

Det säger Lars-Olov Höglund, civilingenjör och anställd vid Statens vattenfallsverk i Sverige 1976-86 där han på slutet var chef för enheten Forsmark. Han var med och konstruerade Forsmarks tredje reaktor – Forsmark 3 där det nyligen upptäcktes brott på en styrvastav och sprickor i ytterligare 30 procent av stavarna.

Han är mycket kritisk mot dagens bristande säkerhet och slår fast att det inte finns utrymme för några som helst fel och brister i styrvastavarna, 169 stycken i varje reaktor, eftersom det måste gå att snabbstoppa ett kärnkraftverk vid behov.

Först i Oskarshamn

Först upptäcktes sprickor i styrvastavarna och deras förlängare i reaktorn Oskarshamn 3, identisk med Forsmark 3 där motsvarande kontroll gjordes.

För ett par veckor sedan upptäcktes alltså bristerna också i Forsmark 3, fågelvägen bara några tiotal kilometer från Åland. Lars-Olov Höglund, som slog larm om den nära ögat-situation som uppstod i Forsmark 1 för två år sedan, skickade också den här gången mejl till mass-

media för att upplysa om hur ödesdigert det är med styrvastavar som inte fungerar.

–Många förstår inte hur allvarligt det här är, och kärnkraftsindustrin vill inte heller vara alltför tydliga, konstaterar han som båda gångerna intervjuats av journalister från hela världen och nu också av Nya Åland.

Nära hardsmälta 2006

I Forsmark 1 2006 startade bara två av fyra dieslar i nödstoppsystemet. Två startade, men det visade sig att också de hade samma konstruktionsfel och att det lika gärna kunde ha gått så illa att ingen av dem hade startat. Risker för hardsmälta var alltså mycket stor på grund av konstruktionsfelet.

Samma risk finns det alltså med styrvastavar som inte fungerar. Om de defekta stavarna ligger i grupp så går de inte att skjuta in i härden och stoppa neutronklyvningen. Alla stavar har samma fel – det mest förbjudna har därmed inträffat än en gång, att felet har en gemensam orsak. Detta kallas CCF, Common Course Failure, det farligaste fel som finns inom kärnkraftsindustrin.

”Bara tur”

–Ingen kan veta hur de skadade stavarna är fördelade i reaktorhärden. Det är alltså, precis som med händelsen 2006, bara tur att det inte har hänt något. Så får det absolut inte vara.

Både Oskarshamn 3 och Forsmark 3 står nu stilla på grund av de defekta styrvastavarna. Lars-

Olov Höglund räknar med att reaktorerna är avstängda åtminstone ett år framåt eftersom man först måste hitta orsaken till att styrvastavar gått sönder och spruckit, testa nya och säkrare stavar, tillverka dem och montera in dem.

–De här grejerna köper man ju inte på Clas Ohlson precis. Det är bara ett fåtal företag i världen som får tillverka sådana och de ska röntgas och kontrolleras väldigt många gånger innan de kan tas i bruk. Själva bytet går inte heller fort eftersom det handlar om oerhört stark strålning.

10 procent bort

De stängda reaktorerna innebär att 10 procent av Sveriges totala elproduktionskapacitet är borta.

–Ur elförsörjningssynpunkt är det förstås krångligt. Jag hoppas att det faktum inte gör tillsynsmyndigheten mera tolerant än den annars skulle vara, säger han.

Också vid Olkiluoto kärnkraftverk har styrvastavarna inspekterats. Där har inga fel hittats, löd beskedet som kom snabbt. Enligt Lars-Olov Höglund betyder det att de stavar som är i drift knappast har inspekterats eftersom det är ett krångligt arbete som förutsätter att reaktorn stängs av, utan i stället har man enbart kollat de stavar som tagits ur bruk.

–Det är jag övertygad om.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Inspektion. Så här har styrvastavarna i snabbstopssystemet i Forsmark 3 inspekterats. Arbetet har gjorts med kamera eftersom strålningen är stark.
Foto: ELIN BERGQVIST/VATTENFALL

”Sex grader” på tv i kväll

■ Dokumentären ”Sex grader”, baserad på boken med samma titel av Mark Lynas,

viss i Sveriges TV2 i kväll klockan 19. I slutet av fjolåret delades

boken, som handlar om den pågående klimatförändringen, ut till alla lagtingsledamöter.

SPARHALLEN – NÄR PRISET ÄR VIKTIGT!

BILLIGARE LIVSMEDEL

Samma kvalitetsvaror – ... men lägre pris!

INGA PRISBOMBER – ENDAST ORDINÄRE PRISER!

Fisk som tillhör abborrsläktet. Den kallas också ibland för Jesusfisk eller Petrusfisk, då en del tror att det var denna art som Jesus mättade många munnar med

Öppet: vardagar 8-20, lördagar och söndagar 10-18

SPARhallen

Dörrarna in till Arkipelags lobbybar och nattklubb reparerades under gårdagen. Detta efter att en avvisad gäst backat in i dörren med bil.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Körde in i Arkens dörr

■ En man som blivit utkastad från Arkipelags nattklubb natten till torsdagen kom tillbaka med bil - och backade in i entrédörren.

När mannen blev avvisad hotade han också ordningsmännen. Efter att han backat in i entrédörren försvann han lika snabbt. Polisen har registrernumret och tror sig veta förarens namn. Bilen är inte registrerad på Åland.

Men vid tvåtiden på torsdagseftermiddagen hade polisen ännu inte hittat mannen, som misstänks för olaga hot, försök till grov misshandel, och möjligen också rattfylla.

Ingången till lobbybaren och nattklubben reparerades på dagen. De nedre glasen i dörrarna hade gått sönder och dörrkarmarna var litet skadade.

Från hotell Arkipelag bekräftar man händelsen och berättar för Nya Åland att ingen skadades. (ab/pd)

Fiskeribyråchef säger upp sig

■ Olof Karlsson, tjänstledig chef vid landskapets fiskeribyrå, har sagt upp sig från årskiftet.

Han är sedan ett år vd vid Ålands fiskförädlare och det kommer han att fortsätta med.

–Har man en gång tagit steg får man löpa linan ut.

Karlsson, som tidigare bland annat varit verksamhetsledare vid Ålands fiskodlarförening, trivs bra med sitt nya jobb.

–Det finns mycket utmaningar och mycket att göra.

Sofi Helenius vikarierade som byråchef innan hon gick på mammaledighet och Tom Karlsson tog då över.

Tjänsten är lediganslagen.

(ak)

Singelolycka med sommarkärl

■ På onsdagsmorgonen tappade en förare kontrollen över sin bil i Saltvik Kroklund. Vägen var hal och bilen hade enbart sommarkärl vilket gjorde att föraren körde av vägen och bilen blev liggande på taket. Några personskador blev det dock inte. Föraren är nu misstänkt för äventyrande av trafiksäkerheten. (mt)

■ Polisen har fått in en en anmälan om skadegörelse vid Övernäs högstadieskola under helgen. Någon har krossat en fönsterruta på skolbyggnaden.

Partier testar nytt annonsgrepp i skattekampen

Bjuder in folk till fullmäktige

Välkomna hit. Så här såg det ut när stadsfullmäktige behandlade budgetförslaget för 2008.

Arkivfoto: FREDRIK TÖRNROOS.

En helsidesannons för ett fullmäktigemöte om skatteprocenten – beställd och betald av två partier som inte vill höja skatten.

Det är ett nytt grepp i stadspolitiken.

I dagens Nya Åland delar Frisinnad samverkan och Obunden samling i staden på annonsen där man bjuder in stadsbor till fullmäktigemötet den 11 november.

Då skall fullmäktige besluta om skatteprocenten för nästa år. Frisinnade och obundna vill hålla den på 16 procent, socialdemokraterna och liberalerna talar för en höjning.

Annonsen är ett oväntat grepp. Och den kan bli en framgång för demokratin, tror fullmäktigeledamoten Roger Jansson (fs).

Presskonferenser och insändare är standardmetoder när ett parti vill påverka mellan valen. Den vägen är det ändå svårt att få folk att reagera, tycker han.

–FS hade små annonsserier på 80- och 90-talet, där vi försökte förmedla vårt budskap med korta slagord.

Men nu gäller det ett konkret ärende som alla skattebetalare borde vara intresserade av.

–Därför klämmer vi till med en helsida som syns. Vi får inte mycket rabatter i valtider, men nu mellan valen ser annonsmarknaden helt annorlunda ut.

Påverkar

I Mariehamn gick alla partier till val med strävan att bibehålla skatten, säger Roger Jansson.

–Väljarna sade sitt i valet. Nu när två partier diskuterar att höja skatten måste vi locka till en offentlig debatt.

Kan åskådare påverka bara genom sin närvaro?

–Det har alltid betydelse. Att sitta på läktaren är ett instrument som väljarna använder för litet.

Att någon ledamot ändrar sig och röstar mot partiets linje är kanske ovanligt, men det kan hända att ett ärende återremitteras till styrelsen för fortsatt behandling.

–Ju fler åskådare, desto mer påverkad blir man.

Hur tror du att partierna som talar för en skattehöjning reagerar på annonsen?

–I dag hade vi en gemensam presskonferens om landskapets budget med socialdemokraterna, om behovet av samma sak som vi vill ha i Mariehamn – en genomgång av strukturerna för att klara en svår ekonomisk sits. (se sidan 13).

Och liberalerna har "visat

en osäkerhet" i skattefrågan i fullmäktige, tycker Roger Jansson.

–Jag hoppas att man upplever det som positivt att vi går ut med saklig info och försöker få mariehamnarna engagerade. Det kan ju finnas stadsbor som tycker att vi har rätt – och sådana som tycker att vi har fel.

Linjen är klar

Socialdemokraternas gruppordförande Christian Beijar tror inte att åskådare kan påverka beslutet.

–Nej, definitivt inte. I en så här viktig fråga har partierna klart och tydligt gått in för en linje, och den kommer inte att ändras för att någon lyssnar på debatten. Men vi välkomnar annonsen, för då får vi också fram våra argument.

Det är sällsynt att skattebetalare, eller ens mass-

media, följer med debatten på plats, säger liberalernas gruppordförande Christian Nordas.

–Stadspolitiken blir ofta bortglömd. Den har hamnat i skuggan av landskapet.

Och hur går det med skattehöjningen?

–Vi har frågat väljarna i valet och fått svaret. De vill ha en bra service. Det är utgångsläget.

–Vi hoppas som alla andra att vi inte skall behöva höja skatten, men det har att göra med hur mycket inkomster som kommer till kommunen.

Om annonsen säger han: –Inte har jag något emot den. Men om den har den effekt som annonsörerna önskar, det får man se.

PATRIK DAHLBLOM
patrik.dahlblom@nyan.ax

Tingsrätten: Inte grovt dopningsbrott

Men straffet blir ändå samhällstjänst i stället för fängelse

Det var inte ett grovt dopningsbrott att smugla in 1.000 tabletter och försöka smugla in ytterligare 4.000 tabletter med den anabola steroiden metandienon, har tingsrätten kommit fram till.

En 28-årig man från Mariehamn dömdes för dopningsbrott begångna under våren, sommaren och hösten 2006 samt narkotikabrott begångna under sommaren och hösten 2007 till tre månader fängelse.

Straffet omvandlas till 79 timmar samhällstjänst. Han ska dessutom betala tillbaka värdet av tabletterna med 480 euro till staten.

Tio personers bruk

Åklagaren ville att mannen skulle dömas för grovt dopningsbrott, men tingsrätten utgick från regeringspropositionen från 2001 där det sägs att grovt är dopningsbrottet om det räcker till tio personers bruk under några månader. Det gjorde

det inte i det aktuella fallet, konstaterade rätten.

Narkotikabrottet handlar om Subutextabletter som mannen brukat och sålt.

En annan man i 25-årsåldern dömdes för att ha förmedlat en del av de anabola steroiderna och för narkotikabrott till ett år och tre månader fängelse ovillkorligt.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax

ÅAB-rånet i Svea hovrätt

Den 4 och 5 februari nästa år hålls huvudförhandling i Svea hovrätt mot den man som misstänks för inblandning i rånet mot Ålandsbanken i Mariehamn i augusti 2006.

Mannen, som är i 35-årsåldern, friades i Stockholms tingsrätt i juni 2007. Han åtalades då för grovt rån, alternativt medhjälp till grovt rån. Chefåklagare Krister Petersson överklagade domen och lämnade samtidigt in en justering av åtalet som Svea hovrätt sedan godkänt.

Tingsrätten hade skrivit in i

sin dom att den åtalade hade tagit emot en del av rånbytet, något som nu har lagts till i åklagarens gärningsbeskrivning.

Justeringen innebär att mannen kan dömas för häleri, ett brott som är lindrigare än åklagarens ursprungliga brottsrubricering.

Krister Peterssons bedömning inför hovrättsbehandlingen är att mannen ska dömas för medhjälp till grovt rån.

Den andre misstänkte mannen, en 33-åring vars DNA har hittats på flera föremål, är fortfarande häktad i sin frånvaro. (ao)

ELVA ÅR MED SKATTEGRÄNSEN

”Motion till lagtinget nästa vecka om skattegränshindren

Politikerbeslut behövs för att lösa

Ta initiativ till bilaterala förhandlingar med tullverket i Sverige och Finland om lättnader i skattegränshandlingar.

Det kravet ska Ålands köpmannaförening nu ställa på landskapsregeringen.

Skattegränsproblemen diskuterades vid köpmannaföreningens höstmöte i tisdags.

–Deltagarna omfattade förslaget att föreningens styrelse ska uppvakta landskapsregeringen och föreslå att politikerna tar initiativ till att förhandlingarna inleds, berättar tidigare köpmannen **Max Sirén**.

Han har länge arbetat för förenklingar i skattegränshandlingar, men konstaterar som flera andra att gränsen fortsättningsvis är både kostsam och arbetsdrys för företagarna.

–Hanteringen av skattegränsen är den mest onödiga byråkratin vi har i det åländska näringslivet. Sparhallen, som ju är ett ganska stort företag, har ju fått en viss rutin på det fast det kostar arbetstid och pengar också för oss. Men småföretagen har det mycket värre, konstaterar han.

Vände sig till Solvit

Under den förra mandatperioden representerade han köpmannaföreningen i diskussionerna med landskapsregeringen. Då vände han sig också till Solvit, ett nätverk för problemlösning där EU-länderna samarbetar, dit vem som helst får vända sig för att få hjälp.

–Solvit vände sig till kommerskollegium i Sverige som meddelade att de och svenska tullverket var positiva till att inleda bilaterala förhandlingar med tullverket i Finland, berättar han.

Långsamt tullkodex

Initiativet till förhandlingar borde då ha kommit från landskapsregeringen, men där har man valt att i stället gå vidare med tullkodex – det vill säga hur de kommande tullbestämmelserna ska tillämpas.

–Jag har inget emot tullkodex, men det skulle gå mycket fortare att hitta en lösning förhandlingsvägen. Jag kan inte förstå varför den här vägen inte har prövats, säger Max Sirén med adress till politikerna.

Utredare: Förenklingar är möjliga

Handeln mellan Åland och Sverige kan förenklas, konstateras i de så kallade Lindunger- och Gunnarssonutredningarna från 2002 och 2006.

Inge Lindunger listade många tänkbara förenklingar i sin utredning, bland annat muntlig tulldeklaration vid normalföretullning av varor med värde under 1.000 euro där varuhavaren själv ombesörjer transport och förtullning, förbättrad information som beskriver reglerna för skattegränshandlingar, lathund för ifyllning av tulldeklaration och landskoden AX.

Fakta/Solvit

■ Solvit är ett nätverk för praktisk problemlösning i samarbete mellan olika EU-länder sedan 2002. Solvit-centra finns i alla EU-länder samt i Norge, Island och Liechtenstein

■ Solvit-centren tar emot klagomål från både medborgare och företag. Tjänsten är gratis.

■ Målet är att Solvit ska ha löst problemet inom tio veckor från anmälan.

■ Solvit handlägger i princip alla gränsöverskridande problem som gäller tillämpningen av EU-lagstiftningen.

■ Problemen kan vara av många olika slag: Privatpersoner får inte uppehållstillstånd, examensbevis och yrkeskvalifikationer underkänns, företag får problem med byråkratiska hinder. Källa: ec.europa.eu/solvit

Målet med förhandlingarna skulle vara att få till stånd samma förenklingar i handeln mot Sverige som man har uppnått gentemot Finland.

–Sedan skulle det vara enkelt att utvidga samma förenklade förfarande till Danmark och Norge, det vill säga till resten av Norden.

Politiska beslut

Han refererar till de två utredningar som gjordes för några år sedan av **Inge Lindunger** och **Patrik Gunnarsson** (se skild artikel) där förslag till lösningar presenterades.

–Utredningarna räcker som bas för att ta initiativ till förhandlingar. För att sådana ska kunna inledas behövs politiska beslut. Bollen ligger nu hos näringsminister **Mats Perämaa** och den övriga regeringen.

Så länge man inte prövat alla vägar vet man ju inte om man lyckas, är hans slutsats.

–Enligt EU:s regelsystem får det inte vara så att handeln med Finland är lättare än handeln med Sverige.

Motion på gång

Max Sirén avslöjar att en lagtingsmotion om skattegränsen kommer att lämnas in nästa vecka med krav på förhandlingar.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax

Politiska beslut. Max Sirén, tidigare köpman, hävdar att bollen ligger hos politikerna för att få en lösning på skattegränsproble-

Ålands handelskammare:

Utväg finns för smidigare

Det finns en utväg för smidigare hantering av skattegränsen, tipsar Ålands handelskammare om.

–Varorna kan föras in till eller ut från EU via fastlandet med VAT-nummer, berättar företagsrådgivare Sanna Boman.

Handelskammaren jobbar kontinuerligt för att försöka underlätta hanteringen av skattegränsen.

–Just nu är det föreskrifterna för tillämpningen av nya tullkodex som landskapsregeringen och finansministeriet arbetar med och där vi deltagit i diskussionerna, säger hon.

Skattegränsproblematiken lyfts fram också i den affärsplan för Åland som handelskammaren nyligen presenterade.

–Nästa vecka ska vi träffa svenska utrikesdepartementet för att diskutera saken. Det vi framför allt vill ha är öppnare gränser mot resten av EU.

Med VAT-nummer

Den smidigare skattegränshandlingar som handelskammaren berättar om på sin hemsida fungerar så här: En skattegränskund i handeln mellan Finland

och Åland kan importera eller exportera varor från EU via fastlandet med VAT-nummer. För att använda VAT-numret ska varorna först deklarerats till tullverket och mervärdesskatt betalas, därefter är varorna ”finska” och kan säljas/köpas som gemenskapsintern handel.

–Det centrala är att få in varan i Finland. Många företag använder sig av den här modellen. De företag som har regelbunden handel hittar ofta på utvägar för att göra det hela enklare, berättar Sanna Boman.

Broschyr

Handeln mellan Åland och Finland fungerar alltså rätt bra. Svårare är det i handeln med övriga Europa där kännedomen om Ålands särställning är liten.

–Varor som skickas direkt och som saknar VAT-nummer fastnar på vägen. För att göra det lättare för åländska företagare att förklara Ålands särställning har vi gjort en broschyr med förklaringar på engelska, tyska, franska och svenska.

Broschyren kan laddas ner från nätet på handelskammarens hemsida www.chamber.ax.

Jobbar på. Sanna Boman, företagsrådgivare vid Ålands handelskammare, hävdar att skattegränsen gentemot Sverige och övriga EU ska bli lättare att ta sig till för svenska utrikesministeriet för att diskutera grän-

–Det här är bara ett sätt att hantera skattegränsen som den ser ut i dag. På sikt måste man söka en politisk lösning som

fungerar för alla, konstaterar hon.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax

problemen

matiken. Nästa vecka lämnas en motion in till lagtinget i ärendet.
Foto: JONAS EDSVIK

gräns

mare, är en av dem som kämpar för
över. Nästa vecka ska handelskam-
nshindren. Foto: ERKKI SANTAMALA

Nästa avsnitt:
Tullens synpunkter.

Nyans emission övertecknades

150 ägare
utökade
sitt aktie-
innehav

Igår på eftermiddagen, en timme innan tiden för emissionen gick ut, hade drygt 150 personer tecknat nya aktier i Nya Åland.
– Det värmer i hela organisationen, bland anställda och i styrelsen, säger vd Stefan Norrgrann.

Det är en glad vd som tillsammans med Nya Ålands ekonomichef **Katrin Lindqvist** berättar att aktieemissionen som genomförts de senaste veckorna har övertecknats.

– Vi hoppades förstås att det skulle gå så. Vi uppnådde vårt mål. Med råge.

Av Nya Ålands tidigare 890 ägare är det drygt 150 som utökat sitt aktieinnehav. Därmed blev emissionen övertecknad.

– Nu får styrelsen i uppdrag att fördela aktierna på bästa sätt. Sedan går vi ut med mer information via tidningen, säger Stefan Norrgrann.

Läsarägda

Under de senaste veckorna har många gamla ägare på jakt efter nya aktier kommit in på Nyans kontor på Uppgårdsvägen.

– Det känns jättebra att att man har det stödet, det värmer i hela organisationen, bland anställda och i styrelsen, säger Stefan Norrgrann.

Han tillägger att han gläds åt att aktietecknarna består av så många olika människor.

Lyckad emission. Nya Ålands aktieemission lyckades över förväntan. 150 aktieägare har tecknat nya aktier i bolaget och därmed blev emissionen övertecknad. Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

– Tidningen hette ju från början Läsarägda Nya Åland. Det här visar att det stämmer än.

Presstödet

Igår fick Nya Åland också veta att kommunikationsministeriet beslutat att ge tidningen 100.000 euro i presstöd.

– De ser att vi under en relativt kort tidsperiod har gjort flera stora investeringar, och på det här sättet kan de stötta vårt utveckling. Det är också ett bevis på att de tycker att vi gör rätt saker, säger Stefan Norrgrann.

Han tillägger att stödet förstås är välkommet.

– Givet våra investeringar är det klart att det är välkommet med de pengarna. Det hjälper oss att snabbare nå balans i det vi håller på med.

De finns säkert de som tycker att man bör klara sig utan stöd. Vad säger ni om det?

– Alla företag kommer förr eller senare i en period när det är lite kämpigare. Då kan det vara bra med lite hjälp, säger Stefan Norrgrann.

– Och då finns det ett stöd som man kan söka, och vi uppfyller kriterierna, tillägger Katrin Lindqvist.

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax

Fakta/Presstöd

■ I år har statsrådet beviljat selektivt presstöd på 500.000 euro till svenskspråkiga medier. Av anslaget går 400.000 euro till Nyhetsbyrån FNB Ab, dotterbolag till Suomen tietotoimisto Oy (STT), och 100.000 euro till Nya Ålands Tidningsaktiebolag.

■ För att få söka det aktuella presstödet krävs att mediet använder sig av ett minoritetsspråk, till exempel svenska eller samiska.

■ Det stöd som Nya Åland sökt delas ut av kommunikationsministeriet.

Kommunstyrelsen vill stänga Pålsböle skola

FINSTRÖM. Kommunstyrelsen har lämnat in sitt förslag till fullmäktige om att stänga Pålsböle skola och förflytta eleverna till Källbo skola i Godby.
– Det blir betydligt billigare, säger ordförande Roger Höglund (c).

Augusti 2006 tillsattes en arbetsgrupp för att se till skolstrukturen i kommunen. Gruppen konstaterade att Pålsböle skola var i behov av renovering, vilket förde frågan vidare till de olika alternativ som stod till förfogande då en upprustning skulle gå på 3 miljoner euro. Alternativen var att göra en tillfällig byggnad för lärar- och grupprum, behålla skolan men bara för årskurserna 1-4, flytta eleverna till Källbo skola eller renovera.

Kommunstyrelsen har nu gett sitt förslag till fullmäktige om en samlokalisering av Pålsböle och Källbo skola under hösten 2010, med villkoret att Källbo skola byggs ut.

– Utredningar visar att ett ställe är bättre. Det blir en pedagogiskt bra situation på så sätt. Färre lärare och min-

Farväl Pålsböle skola. Styrelsen har fattat sitt beslut och menar att fördelarna med en stängning är fler. Från vänster: Alexandra Oksman, Björn Grüssner (lib), Roger Höglund (c).
Foto: ERKKI SANTAMALA

dre driftkostnader, säger **Roger Höglund**.

Det handlar om två lärartjänster och en städtjänst som försvinner.

Kommunstyrelsen har diskuterat saken med finströmarna vid flertalet möten och vägt fördelar mot nackdelar.

– Vi har kommit fram till att det finns fler styrkor än svagheter med en sammanslagning.

Fördelar vs nackdelar

Bland fördelarna har kom-

munstyrelsen listat driftkostnader och jämnare gruppstorlekar. Bland de senare det dagis som ligger vägg i vägg med Pålsböle skola. De möjligheter som dyker upp är en lättare nyrekrytering av personal och ett hot skulle vara om elever flyttades utan att utbyggnaden av Källbo skola var klar.

När det kommer till kostnader har styrelsen räknat ut att en samlokalisering innebär en total nettoinbesparing på

94.000 euro per år. Då är de ökade kostnaderna för skolskjutsarna inräknade samt en utbyggnad av Källbo skola. Då har de inte räknat in vad en renovering av Pålsböle skola skulle kosta.

Reaktioner

En eventuell stängning har fått föräldrar och lärare att reagera. Roger Höglund förstår reaktionerna och menar att det inte är en partipolitisk fråga utan en känslomässig. Han hänvisar sedan till nedläggningen av skolan i Emkarby.

– Jag har hört föräldrar säga att ”Först var vi väldigt negativa, men sorry, nu vet vi att det var det bästa tänkbara”. Så tror vi att det kommer bli även i denna fråga.

Roger Höglund tillägger att man tagit med i beräkningen att skolorna behöver få ordentlig tid på sig för själva planeringen och överföringen, därför föreslås hösten 2010 istället för nästa år.

Nu är det upp till fullmäktige att besluta i sitt möte som hålls 13 november.

CECILIA LINDVALL
cecilia.lindvall@nyan.ax

Skattehöjning föreslås

■ **FINSTRÖM.** Kommunstyrelsen föreslår en skattehöjning till 19,5 istället för dagens 18,5 procent.

Kommunen kämpar med

ett stort budgetunderskott på 740.000 euro och en ökning av skatteöret ger kassan 370.000 euro extra per år. Till förslaget hör en ansökan hos landskaps-

regeringen om ett särskilt understöd på 600.000 euro per år.

Styrelsen menar att kommunen hamnat i en olycklig klass.

– Vi tycker att Finström borde betecknas som tåtorrt då vi har mera skolor och dagis än grannkommuner, säger ordförande **Roger Höglund** (c). (cl)

Kiki Alberius-Forsman

Epost: kiki@nyan.ax
Telefon: 528 451

familjen

Dagens namn

GLENN, KEVIN

Vi firar 1-15 år

Amanda Bertell i Eckerö fyller 15 år i dag den 7 november. Amanda gratteras av mormor och morfar.

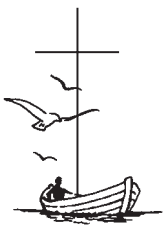

Lina Abrahamsson i Mariehamn fyller 15 år i dag den 7 november. Hon gratuleras av mamma, pappa och Victor.

Elin Karlsson i Hammarland Torp fyllde 4 år den 5 november. Hon gratuleras av mamma, pappa, Wille, mormor och morfar.

DÖDA

Vår käre

Gustav Sagulin

* 21 december 1923
† 14 oktober 2008

När Dina steg har tystnat
finns ändå ekot kvar
När Dina ögon slocknat
vi alla minnen har
Vi spar dem i vårt hjärta
tar fram dem då och då
Så kommer Du för alltid
att vara här ändå.

SOLVEIG
GUN o. THOMAS
John o. Axel
ROBERT o. EVA-LOTTA
Carl o. Johan

Syskon
övrig släkt o. vänner

Begravningen äger rum i Mariehamns begravningskapell lördagen den 15.11 kl. 15.00. Minnesstund i St Mårtensgården efter akten. Tänk gärna på cancerfonden.

Svepningen blir dina sista kläder

–men du får också begravas i egna plagg om du vill

De ser ut som luciakläder, med spets för henne och liten vit fluga för honom. Detta är dina allra sista kläder.

I denna svepdräkt klädes alla avlidna, också de som kremeras.

Det tar ungefär tio minuter att göra en svepning av en avliden, det vill säga klä på per-

sonen de kläder han eller hon har i kistan. Arbetet utförs av begravningsbyråernas personal. Svepning och kistläggning görs tillsammans.

Om anhöriga så önskar får de vara med och hjälpa till.

Ansiktsduk

Dräkterna är öppna i ryggen

och därför lätta att få på.

Alla får också vita knästrumpor.

Slutligen läggs en vit duk över den avlidnas ansikte. Duken är som en stor vit näsduk med spets. Ansiktsduken har en gång i tiden setts som en symbol för mötet med Gud.

Förr skyddade den mot nedfallande jord, nu har den

mer funktion av att dölja och skydda den avlidnas ansikte.

Det händer att personer har begärt att få bli begravda i egna kläder. Då får de det.

Exempelvis kan någon önska att bli begravd i sin uniform.

Sedan är man klar för den eviga vilan.

KIKI ALBERIUS-FORSMAN
kiki@nyan.ax
tfn 528 451

Festplagg tar dig till paradiset

–Den avlidna ska kläs vackert i festplagg – även om dräkten inte syns.

Det säger Helbe Pajari i Korpo som börjat sy en ny variant av svepdräkt. Hon kallar dem paradiskläder.

Textildesignern och sömmerskan **Helbe Pajari** har rönt stor uppmärksamhet i medier i riket med sina paradiskläder.

Hon fick idén till fina svepdräkter när hennes mamma dog.

–Jag tyckte inte om den svepdräkten, säger hon. Den kändes konstigt att lägga mamma i den typen av kläder. Jag tyckte inte heller om att svepdräkten var öppen i ryggen. Det känns som om plagget inte var färdigt och

det påminde alltför mycket om en operationsdräkt.

Hedras

Helbe Pajari startade företaget Venum och har hittills själv designat och sytt upp 18 olika modeller av det som hon kallar paradiskläder.

De sys i linne och med mer eller mindre arbetade handbroderier. Kostnaden är från 80 euro och uppåt.

–Efterfrågan på paradiskläder har varit stor. Även personer som ska kremeras ska naturligtvis klädas vackert. Det är ett sätt att hedra dem, att hantera dem värdigt.

Festkläder

Visst kan det synas onödigt att klä en avliden i festkläder, det håller hon med om.

–Men vi klär oss vackert alla morgnar utan tanke på att det är onödigt, att vi kanske bli överkörda samma dag. Dessutom har nakenhet genom alla tider förknippats med förnedring. En avlidens kropp ska klädas som till fest. Det blir en fest när den döde träder in i dödens rike.

Beställ själv

Helbe Pajari säljer sina kläder via begravningsbyråer, men inte på Åland. Kontakt får man via helbe.pajari@vernum.fi.

–Det har hänt att döende själva beställer sin dräkt av mig, säger hon. Det fungerar bra.

KIKI ALBERIUS-FORSMAN
kiki@nyan.ax
tfn 528 451

Broderier.

Svepdräkterna kan vara rikt utsmyckade med handbroderier.
Foto: VENUM

Kom ihåg

■ ■ ■ **Fotoklubben Obscura:** Höstmöte tisdag 11.11 kl 19.00. Stadgeenliga ärenden, bildvisning av Frej Edsvik, fototävling "djur". Ny adress: Ålandsvägen 88. Obscura är på bokmässan på lördag. Missa inte bildvisningen med den tjeckiska fotografen Jan Pohribný fredag 14.11 kl 19.30 på Ålands hotell- och restaurangskolans auditorium. lördag Fotomässan 15.11.

■ ■ ■ **Hälsofrämjandet på Åland:** Styrelsemöte onsdag 12.11 kl 17.30 i Godby idrottscenter.

■ ■ ■ **Kvinnfolk:** Välkommen på Öppet hus för spelmän fredag 7.11 kl 19.00 i Önningebymuseet. Vi har kaffepannan på som vanligt!

■ ■ ■ **Mariehamn Zonta club:** "Självkänsla, vår resurs i livet" föreläsning med Professor Barbro Gustafsson. Tisdag 11.11 kl 19.00 i Ålands hotell- och restaurangskola. Avgift 10 euro. Överskottet går till cancerföreningens insamling rosa och blå bandet.

■ ■ ■ **MarthaÅland:** Marthor och andra intresserade! På lördag 8.11 kl 10.00 i Övernäs undervisningskök hålls en praktisk kurs med recept i vettig lunchmat - "Lunchboxen". Det finns platser kvar om du skyndar dig. Frågor och anmälning ring Charlotta 19411 eller gå in på www.aland.martha.fi eller e-post alandsmarthadistrikt@aland.net

■ ■ ■ **Mellersta Finströms marthaförening:** "Vinprovning med matassiett" med Ella Grüssner Cromwell-Morgan. Tisdag 11.11 kl

19.00 i Marthastugan-Breidablick. 4 vinglas /person medtages.

■ ■ ■ **Norra Ålands pensionärer:** Lunchträff i Wirrans kafé och restaurang i Godby onsdag 12.11 k 13.00. Vi sjunger tillsammans till ackompanjör. Anmäl dig gärna till Wirrans tel. 41996.

■ ■ ■ **Södra Lemlands Martha-förening i samarbete med Ålands bildningsförbund:** Bokcirkel om Joel Pettersson startar tisdag 11.11 kl 20.00 med introduktion på Lemlands bibliotek. Anmäl till Teresa Westmark, tfn 04573421874 el e-post antesas@aland.net. Alla intresserade välkomna!

■ ■ ■ **Visans vänner:** Sista anmälningssdag till Visskrivarkurs på Folkhälsan med inspiratören Christina Kjellsson 22-23 november. Anmäl dig till VisansVanner@aland.net / tel 04573425441. Gratis för medlemmar i Visans Vänner, 50 euro för övriga. Bli medlem och få kursen för 10 euro!

■ ■ ■ **Vårt Hjärta:** Tittutverksamheten föräldra-barn-gruppen för barn 0-3 år med något funktionshinder träffas, jämna veckor, måndag 10.11 i S:t Mårtensgården. Välkommen också utan föränmälning!

■ ■ ■ **Zhineng qigong:** Grundkurs i Shenxin qigong 15-16.11. För frågor och information ring Sonja 17889 eller Bitta 04573421927.

■ ■ ■ **Ålands dragspelsklubb:** Vi firar 50-års jubileum på Solbacka lördag 8.11 kl 20.00. Dans och underhållning. Fri entré.

■ ■ ■ **Ålands Guider:** Lördag 15.11 kl 10.00-14.00 besöker vi Eckerö, Jakt- och Fiske, Postrote och Post och Tullhuset. Lunch 5 euro. Anmälningar till Merja 22721 eller e-post. Buss från Info kl 10.00.

■ ■ ■ **Ålands konstförening:** Julkortsutställning i fri teknik i Galleri Fäktargubben 17.11 - 22.12. Allmänheten får rösta fram sin favorit. Om du vill delta i utställningen så tag kontakt för närmare information med Tiina Barck på tel. 54 096 eller mobil 0400 722891, tiinabarck@gmail.com eller Kirsi Strand på tel. 49671 eller mobil 04573429166, kirsi.strand@aland.net. Julkort kan även säljas mot provision.

■ ■ ■ **Ålands Marthadistrikt:** Styrelsemöte fredag 7.11 kl 10.00 på kansliet, Styrmanngatan 10 i Mariehamn.

■ ■ ■ **Ålands synskadade:** Kom i håg höstmötet lördag 8.11 kl 12.00 på Ankaret. Stadgeenliga ärenden och kaffeservering. Nästa månadsträff måndag 10.11 kl 18.00 på Ankaret. Det blir temakväll om punktskrift med Tessa Bamberg och Tor Hanner från FSS. Kaffe och smörgåstårter. Under Blindveckan ordnar föreningen i samarbete med FSS och Ålands Handikappförbund information om punktskrift för allmänheten på Handi-Campen tisdag 11.11 kl 10.00-12.30.

■ ■ ■ **Ålands synskadade:** Vi spelar boccia på Ankaret torsdagar kl 12-15 tom. torsdag 18.12. Simning i Folkhälsans Allaktivitetshus fortsätter fredagar kl 14-15 tom fredag 12.12. Braille-bingo på Ankaret måndag 17.11 kl 18.

Här är fler igenkända i kyrkokören

■ Nu har ännu fler blivit identifierade på den bild av Mariehamns kyrkokör som vi publicerade i onsdagens tidning, den 5 november.

Det meddelar **Charina Lönnroth-Sundman** vid Ålands museum.

De nyinkomna tipsen är:

3. **Litzen Gelnard.**
4. Apotekarn heter **Carl** i förnamn.
6. **Jan-Erik** i förnamn, kallas Janke.
Efternamn okänt.
9. Ytterligare ett förslag (det tredje), **Ester Sundström.**
21. **Hjördis Ström.**
22. **Birgit Wikström.**

Far bjuds på rådjur i Lemland

■ På söndag, som är fars dag, ställer Lemlands-Lumparlands församling till med lunch efter kyrkan i församlingshemmet Birgittagården. Det är utlovat rådjur av något slag.

Priset är 8 euro för vuxna, 5 för barn och 20 euro per familj.

Farsdaglunchen inleds direkt efter gudstjänsten, cirka klockan 12.00. (ka-f)

ÖS FBK säljer släckningsbil

■ **SALTVIK.** I budgeten för 2008 finns anslag för byte av släckningsbil för östra Saltviks frivilliga brandkår, ÖS FBK. I januari 2008 har en ny släckningsbil beställts.

Kommunstyrelsen beslöt därför på sitt möte i måndags att ge gemensamma räddningsnämnden i uppdrag att sälja den gamla släckningsbilen till högst bjudande. (ab)

ÅLANDS BIBLIOTEKS-FÖRENING

Temakväll "Att leva med cancer" på Jomala bibliotek den 18 november kl 19-21. **Isela Valve** medverkar och berättar om sin bok Behandlingen. Cancersjuksköterska **Soffi Wetterhof** berättar om stöd och sorgearbete och föreningen Vård i livet presenterar sitt arbete. Vi serverar kaffe med dopp. Alla intresserade är välkomna. Fritt inträde.

100 ord
från din förening
redaktion@nyan.aland.fi

Arrangemanget är ett samarbete mellan Ålands biblioteks-förening, Ålands litteraturförening och Jomala bibliotek.

Egan Söderholm, bördig från Åland, kåserar från sin hemstad Rockingham på australiensiska västkusten.

Python

I fjortonårsåldern hade jag har en återkommande dröm om ormar. Huggorm för att vara exakt. På en bergsknall står jag mitt ibland dem och kan knappt röra mig. Vart jag än ser ligger en orm ihoprullad som en biologisk landmina redo att explodera om jag så bara snuddar den fjälliga kroppen. Jag vinglar på tå genom minfältet som en gång Indiana Jones bland lika laddade giftpilar på sin väg fram mot den gyllene idolen.

Sex! menas det på i mina direkta kretsar när jag berättat om min dröm. ”Drömmer man om ormar har det att göra med sex!” Typiskt pubertets pyssel.

Tro det? Okay om då själva svansändan av anakondan är en del av drömmaren och huvudändan söker en av drömmaren utvald person så visst – det kan nog associeras till det tidigare men orm som sådan – ilsket slingrande på marken för på sin höjd bara tankarna till Mr Bobbitt i USA eller Jahmal i Phuket.

Ormar av en helt annan kaliber finns även utanför drömmarnas värld och är ibland mycket påtagliga inslag i den vardag som drabbar folk i Australiens norra delar.

Trots att den väger över hundra kilo är pytonormen omöjlig att upptäcka där den ligger bland fjolårslöven under en buske. Ormen – däremot – ser allt, även om dess slöa ögon för närvarande är täckta av ett tredje skyddande ögonlock – nictitating membranet – en mjölkvit hinna som vittnar om att det fortfarande är för tidigt att jaga i den kyliga morgonluften.

Den gigantiska reptilen bidar sin tid och förefaller död där den ligger. Det enda livstecknet är den svarta tungan som ideligen kilar in och ut med information om omgivningen.

Inget gift i dom tänderna men amper ändå.

Ett femtiotal meter från ormens gömställe ligger ortens lågstadieskola som avskiljs från den direkta regnskogen med ett elektriskt stängsel och innanför det ett vanligt trästaket. Barnen är strängt uppmanade att hålla sig innanför staketet och vanligen håller två lärare vakt under rasterna. Klockan ringer och barnen väljer ut på skolgården.

Förmiddagssolen strålar blänker matt på de stora spräckliga fjällen och värmen letar sig in i ormkroppen. Vibrationerna från de lekande barnen fortplantar sig genom marken och sprids vida omkring. Ormen rycker till.

Nictitating membranet drar sig långsamt tillbaka från pytonormens ögon och det rasslar svagt i de snustorra löven när ormen vrider på sitt stora trekantiga huvud och börjar sakta ringla i riktning mot ljudet. I skolans matsal ringer i samma ögonblick lunchklockan.

Om man vinkar till sig en Tuk Tuk på Bali – som är ett slags tre hjulig mopedbil med tveksamma säkerhetsmarginaler – och åker norrut, genom artistcentrat Ubud och vidare så kommer man så småningom till en storslagen reptilpark. Efter att Libby och jag promenerat omkring i den tryckande hetten i några timmar och betat av varaner och krokodiler så hamnade vi slutligen på ormavdelningen.

Jag har märkt att den allmänna attityden på Bali och lite var stans i Asien är att det mesta går om man frågar snällt men också att det väntas att man i så fall tar ansvar för sina handlingar, så nu när Libby och jag ville klämma på en av pytonormarna var vaktmästaren – mot en slant – hur hjälpsam som helst.

Han låste upp den rostiga dörren, plockade upp den irriterat väsande pytonormen

Synd på ett så vackert djur.

och lindade den runt Libby som knäade lite under tyngden och nervositeten men ormen uppförde sig och var mest inställd på att smita. Vi fingrade på den en stund och när vi var nöjda stoppades ormen tillbaka i buren igen. Detta var dock för några år sen och vi har sen dess hört ryktesvägen att just den ormen numera måste stanna i sin bur sen han bitit sig fast i några olyckliga turister.

Tillbaka i Australien och ormen med det trekantiga huvudet har nu nått fram till elstängslet som hittills fungerat utmärkt när det gäller att hålla dingos, razorbacks och kangurus stängna. Ormens profil är dock en annan och den glider obekymrat under stängslet lägsta del.

Väl framme vid trästaketet stannar den och vädrar. Tungan spelar vilt. Visserligen kan den lätt ta sig över det knappt meterhöga hindret men skolgården är tom för barnen har lunch och de attraherande vibrationerna i marken är borta. Ormen blir förvirrad och sjunker till marken igen då den plötsligt plockar upp andra signaler. Vinden ligger dessutom på och för med sig förföriska dofter.

Strax öster om skolan ligger en stor fårstation och bonden har bråda dagar.

Det är de nya lammen som skall kuperas. En hård svart gummiring placeras runt lam-

mens svansrot där den stryper blodflödet och efter några dagar trillar svansen och ringen av. Bonden har sysslat med detta i närmare en månad nu men pytonormen som långsamt närmar sig åter bara levande föda och bryr sig inte om de många vita svansarna som ligger utspridda överallt.

De skuttande lammen fångar däremot pytonormens intresse och lammen – som är dagsgamla och inte fattar något – hoppar mer eller mindre rätt in i ormens jättegap.

Efter fyra lamm är pytonormen mätt, stinn och nöjd. Den börjar mödosamt ta sig tillbaka till sin buske för att smälta maten. Framme vid elstängslet är det dock stopp. De fyra lammen i magen har mer än fördubblat ormens omfång och vallpojken vaknar med ett sprakande. Ormen får chock på chock och biter ilsket omkring sig men lyckas därigenom bara snärja in sig ännu mer och dör till sist en långsam död under natten.

Positionslistan

Birka Cargo Ab Ltd
Baltic Excellent: Hallstavik 6.11, El Ferrol 12.11.
Birka Exporter: Antwerpen 7.11, Helsingfors 11.11, Antwerpen 15.11, Helsingfors 19.11.
Birka Transporter: Helsingfors 10.11, Kotka 11.11, Hanko 12.11, Bilbao 17.11.
Birka Shipper: Antwerpen 9.11, Åbo 13.11, Helsingfors 14.11, Kotka 15.11, Hull 19.11.
Birka Carrier: Raumo 6.11, Hull 10.11, Rauma 13.11, Hull 17.11.
Birka Express: Hull 8.11, Helsingfors 11.11, Kotka 12.11, Hull 15.11, Helsingfors 18.11.
Birka Trader: Bilbao 10.11, El Ferrol 12.11, Antwerpen 14.11, Helsingfors 17.11.

Godby Shipping

Link Star: Dublin 9.11, Holmsund 17.11, Dublin 24.11.
Midas: Raumo 7.11, Gdynia 10.11, Kotka 12.11, Raumo 14.11, Gdynia 17.11, Kotka 21.11, Raumo 21.11, Gdynia 24.11, Kotka 26.11.
Mimer: Bremerhaven 7.11, Kotka 10.11, Raumo 12.11, Rouen 18.11.
Miranda: Amsterdam 10.11, London 11.11, Lübeck 15.11, Fredrikshamn 17.11.
Misana: Harwich 7.11, Kotka 10.11, Raumo 12.11, Ferrol 18.11, Santander 19.11.
Mistral: Lübeck 8.11, Fredrikshamn

10.11, Kotka 12.11, Amsterdam 17.11, London 18.11.

Gustaf Erikson

Ahtela: Linjetrafik Helsingfors – Muuga v/v.
Tingö: Tornio 10.11, Raahe 11.1.
Amore: Östersjötrafik.
Josefine: Östersjötrafik.
Nathalie: Östersjötrafik.

Rettig Group Ltd Bore

Auto Baltic: Bremerhaven 10.11.
Auto Bank: Zeerbrugge 10.11.
Auto Bay: Pasajes 9.11.
Belgard: Kotka 8.11.
Borden: Killingholme 5.11.
Bravaden: Ålborg 8.11.
Estraden: Cuxhaven 10.11.
Fingard: Ferrol 14.11.
Klenoden: Mäntyluoto 10.11.
Najaden: Jakobstad 10.11.
Nedgard: Boston 10.11.
Nordgard: Fécamp 10.11.
Norking: i trafik Zeebrugge/Tilbury.
Norqueen: i trafik Rotterdam/Teesport.
Norsky: i trafik Zeebrugge/Teesport.
Norstream: i trafik Zeebrugge/Teesport.
Ostgard: Raumo 9.11.
Seagard: Fredrikshamn 10.11.
Swegard: Rönnskär 12.11.
Sydgard: Rundvik 10.11.
Trenden: Amsterdam 9.11.
Westgard: Gävle 10.11.

Skolmaten

Vecka 46, 10-14.11
Godby
Måndag: Pytt i panna, stekt ägg, rödbeta
Tisdag: Chicken á la king, ris, sallad.
Onsdag: Lax Provence, potatis, råkost.
Torsdag: Spagetti och köttfärsås, riven ost, sallad.
Fredag: Potatis- och purjolöks soppa, bröd, pålägg.

Tisdag: Fisk- och skaldjursgryta, potatis, sallad.
Onsdag: Kycklingschnitzel, paprikasås, strips, sallad.
Torsdag: Italiensk köttträtt, sallad.
Fredag: Minestrone-soppa, mjukt bröd, pålägg.

Kyrkby och Vikingaåsen
Måndag: Kåldolmar, potatis, sallad.

Mariehamns stads grundskolor
Måndag: Köttås, spagetti, ketchup.
Tisdag: Goda lådan.
Onsdag: Sjömansbiff, lingonsylt.
Torsdag: Fiskfärsbiff, säs, potatis.
Fredag: Bondsoppa, ost, bröd.
Salladsbuffé alla dagar.

ÅLÄNDSKA FILMER PÅ DVD

Per-Ove Högnäs filmer och Jonas Tuominens film "BOMARSUND" 1854" nu på DVD.

Nyhet: EDOS MACK på DVD, släpps under bokmässan på lördag.

Filmerna finns till försäljning på Kalmers/Sittkoffs och Mariehamns bokhandel

KONGRESS

LÖRDAG 8. I I KL 9.00 I LAGTINGET

9.00 Anmälning och kaffe
9.30 Kongressen öppnas
10.00 Den allmänna debatten inleds
Arbetsmarknadspolitik
Socialpolitik och välfärd
Miljöpolitik
12.00 Ekolunch
13.15 Kulturinslag och fortsatt debatt
"År den nordiska modellen ett minne blott"
Inledare: Steven Frostdahl, Finlands svenska socialdemokrater
Raimo Pärssinen, metallare, S-riksdagsledamot, Sverige
14.30 Avslutande ställningstagande och röstningar
Alla som är intresserade av samhällsfrågor och debatt är välkomna att lyssna och delta i debatten. Betalande medlemmar har rösträtt. Kongressen är ett öppet och fritt forum.

Barbro Sundback
Ordförande

www.socialdemokraterna.ax

Niko
PÅ VÄG MOT STJÄRNORNA
Vi talar svenska!

QUANTUM OF SOLACE
fre+må-to kl. 20.00
lö+son kl. 16.00
-T- 7€
filmerna visas 7-13.11.
www.kinocity.fi
actionäventyr

WALL-E
Vi talar svenska!
Sista föreställningen!
sön kl. 14.00
-T- 7€
Actionkomedi.

Ålands läromedelscentral
fyller 40 år i år
Vi vill uppmärksamma detta genom en historisk utställning.
Vernissage med program äger rum fredagen den 14 november kl. 14-15 på Läromedelscentralen.
Vi bjuder in alla som på något sätt haft kontakt med verksamheten genom åren - anställda, direktionsmedlemmar, andra som känner sig högade.
Välkomna!
Adress: Bibliotekshuset, ingång från Styrmansgatan. Tel. 25240.

Erfarenhet är en fördel. Nya Golf. Premiärvisning hos oss från onsdag till lördag.

Nya Golf lever upp till dina förväntningar. En högklassig, effektiv, tystgående, elegant klassiker som bevarar sitt värde.

Bensinmodeller från **19.250 €**, fri bilförmån 480 €, bruksförmån 315 €

Dieselmodeller från **23.480 €**, fri bilförmån 540 €, bruksförmån 375 €

Serviceavtal från 37 €/mån (3 års avtal, 15 000 km/år)

Förbrukning vid blandad körning 4,5-6,4 l/100 km. CO₂-utsläpp 119-149 g/km.
I priserna ingår leveranskostnader. Bilen på bilden är extrautrustad.

Nyhet!

Nya Golf nu som miljöbil.

Blandad förbrukning 4,5 l/100 km, CO₂ 119 g/km.

Partikelutsläpp 0,70 mg/km!

(Landskapsregeringens krav högst 5 mg/km)

**Vi bjuder på kaffe
och tårta på lördag
mellan kl. 11-14!
Välkomna!**

Bifa Ab Bilfirma
www.bifa.ax

Vikingagränd 7, Mariehamn,
tel. 233 00

Bilförsäljning: mån-fre 9-17, lö 11-14
Reservdelar: mån-fre 8-17
Service: mån-fre 7.45-16

Bilförsäljning direkt:
Jonny Henriksson 526 205
Eddy Söderström 526 221
Anders Boström 526 225

- Reservdelar
- Service
- Plåtverkstad
- Leasing
- Finansiering

Linnea Friman
Epost: linnea.friman@nyan.ax
Telefon: 528 466

kultur

”Ni kommer aldrig att lyckas - fyrmanna-band är ute. Åk hem till Liverpool.

CHEF PÅ SKIVBOLAGET DECCA TILL MEDLEMMARNA I BEATLES, 1962.

Åländsk bokmässa

hålls för tionde gången lördagen den 8 november kl 11-16 i Åland lyceum. På mässan utkommer tre nya åländska böcker, **Ralf Svenblads** dialektbok ”Åländska ord till vardags och till finbärs”, **Håkan Kulves** ”Travestier och bryderier” och **Maria Suutalas** fotobok från skärgården ”Lyckliga kor och kloka människor”. Alla tre författare kommer att medverka på mässan och presentera sina böcker.

25 utställare kommer att medverka på mässan och under dagen hålls flera föredrag. Fri entré. □

Ålands kulturstiftelse

har höstmöte den 13 november i Ålands hotell- och restaurangskola. Klockan 19.00 håller professor **Erik Andersson** från Åbo akademi ett föredrag under rubriken ”Språkkontakt - språkkontinuitet. Vad berättar de åländska ortsnamnen?” Föreläsningen är öppen för allmänheten. □

Ny musikgala för barnfonden

Musikgalan till förmån för Åland barnfond återkommer. Nu på fredag och lördag är det dags i Park bar där en rad lokala band uppträder.

Idén till galan föddes senaste vinter när **Guy Karlsson** och bandet Bandet uppträdde på Parks Bar och beslöt sig för att donerar sitt gage till något välgörande ändamål på Åland.

–Efter de två mycket lyckade kvällarna i april har ett antal musiker och grupper hört av sig till Park Bar och som gärna ville ställa upp på någonting motsvarande om vi beslöt oss för att ordna en gala igen, skriver man i ett pressmeddelande.

Fyrtio musiker

Höstens gala har samlat hela tio lokala band och artister – med sammanlagt över 40 musiker – där samtliga ställer upp helt utan ersättning och i stället donerar sitt gage till Ålands barnfond.

Under de två kvällarna bjuds det på musik från jazz, traditionell och modern irländsk folk-

musik till pop och bluesinspire-rad rock.

De uppträdande grupperna och artisterna är:

Fredag kl. 20.30-21.15 **Torbjörn Engman**, trubadur, 21.30-22.15 **Iarnród**, traditionell Irländsk folkmusik, 22.30-23.15 **Flanell**, akustisk vispop, 23.30-00.15 **Teach Boys**, 60-70-talsmusik, 00.30-01.30 **The Taxman**, mycket Beatleslåtar.

Lördag kl. 20.30-21.15 **Sega Gubbar**, jazz, 21.30-22.15 **Folkis musiklinje**, 50-tals rock, 22.30-23.15 **Hmff**, modern irländsk folkmusik, 23.30-00.15 **Raafalls**, bluesinspire-rad rock, 00.30-01.30 **The Juicy Fruit**, 70-80 talsmusik.

Fri entré

Det uppbärs ingen entréavgift till galan men det kommer att finnas möjlighet att ge frivilliga bidrag till Ålands barnfond.

Förutom underhållning kommer det också att arrangeras ett lotteri där alla intäkter tillfaller barnfonden.

Konferenciär under de två galakvällarna är **Tom Ecker-**

Band. Vid bandet ”Bandets” spelning senaste vinster föddes idén till Barngalan, som genomfördes första gången i april. Från vänster, Elov Karlsson, Sara Karlsson, Stefan Lund, Guy Karlsson och Karl-Erik Williams. Foto: SANNA KARLSSON

man medan **Allan Sjöholm** kommer att hjälpa till med det ljudtekniska. (jk)

Favorit i repris

Bandet The Juicy Fruits bildades i våras till barn-galan på restaurang Park i Mariehamn.

Nu i helgen är det dags för nästa gala och The Juicy Fruits är med igen.

Initiativtagare till The Juicy Fruits är bandets trummis **Anders Boijer**.

–Jag har erfarenhet från Österbotten av ett band som spelade 60-tals låtar och ville samla musiker till ett liknande band här på Åland, berättar Boijer. De samlade musikerna blev

så småningom **Harry Antfolk** (gitarr och sång), **Thorvald Eriksson** (bas), **Henrik Koskinen** (gitarr och sång), **Tom Latvala** (gitarr och sång), **Ann Lehtinen** (sång och tamburin) och **Siv Syrén** (sång och tamburin).

–Musikvalet har utvidgats. Nu spelar vi 60-, 70- och 80-tals låtar i egna tuffa arrangemang. Det är genren gladrock, Happy rock and roll, förklarar Boijer.

Dags igen

Uppremiären var i våras på den barngala som restau-

The Juicy Fruits. Från vänster Anders Boijer, Henrik Koskinen, Thorvald Eriksson, Tom Latvala, Siv Syrén, Harry Antfolk och Ann Lehtinen. Foto: JONAS EDSVIK

rang Park arrangerade. Bandet blev väldigt populärt.

–Sedan dess har vi uppträtt på ett par privata partyn men mest repeterar vi tillsvidare, vi tar det lugnt så

här i början. Men på lördag är det dags för barngala på Park igen, säger Anders Boijer.

TITTE TÖRNROTH-SARKKINEN
titte.tornroth@nyan.ax

Lyckliga kor och kloka människor

Maria Suutala

Skärgårdens människor i text och bild
Maria Suutala signerar på bokmässan

Mässpris:30€

PQR

TEATERFÖRENINGEN
MARIEHAMN
est. 1914

ALDRIG I LIVET
Fars av Dave Freeman. Regi Synnöve Westerberg

PREMIÄR 14/11 kl. 18.30 i Mariehamns Stadshus
Föreställningar:
• 16, 21, 22, 23, 28 och 29/11 kl 19.00 • 30/11 kl 14.00

BILJETTER KAN BOKAS/KÖPAS HOS
Ålandsbanken, informationen, Citykontoret, tfn 291 300 (mån-fre 9.30-16.15) eller bokas/köpas i Stadshuset 1 tim. före förest.
Biljettpris: 15-- euro/10 euro.
Läs mer om föreställningarna på www.teater.ax

Stiftelsen Hilda och Gustaf Eriksons samt Gustaf Adolf Eriksons understödsfond

har som ändamål att bland annat ge understöd åt anhöriga till avlidna åländska sjömän.

Ansökningar om understöd kan inlämnas till:

Mariehamns Rederiaktiebolag P.O. Box 49, 22101 MARIEHAMN senast fredagen den 28 november 2008.

Till ansökan bör bifogas ämbetsbetyg samt uppgifter över sökandens ekonomiska ställning.

Mariehamn den 7 november 2008

Stiftelsen Hilda och Gustaf Eriksons samt Gustaf Adolf Eriksons understödsfond

TRAVESTIER, BRYDERIER

Håkan Kulves
ill. Juha Pykäläinen

Utkommer på bokmässan i Ålands lyceum på lördag

Juha och Håkan signerar

mässpris 20€

PQR

Åländska

bok

MÄSSAN

10 år

**LÖRDAG
8 NOV
ÅLANDS
LYCEUM**

Mercedes-Benz

UTSTÄLLNING

fredag 7.11 och lördag 8.11

Premiärvisning!

Mercedes-Benz GLK
Pris från: Business 50.500€

Vi visar även
**A, B, CLC
och ML Klass!**

Vi bjuder på kaffe med dopp!

- DET HANDLAR OM KVALITET -

BILCENTER

www.bilcenter.ax

Lördag 8.11 öppet 10-14

Uppgårdsvägen 18
Bilförsäljningen, tel 12 551
vardagar 9-17, lörd 10-13
Reservdelsförsäljningen tel 12 552
vardagar 8-16

HÖSTTÄVLING

-Vinster för 900 euro

VILKEN SUCCÉ!

-Det var verkligen vad som behövdes i höstmörkret!
Svarskupongerna har kommit in i en rasande fart till vår reception. Nu har det, med hjälp av fru Fortuna, dragits **18 stycken** glada vinnare som får varsitt presentkort på **50 euro**.

De rätta svaren är:

1. **Seaborn** Vad heter vår nya avdelning för möbler, tavlor...? **First Class**
2. **Sparhallen** Hur mycket kostar Ålands Specialost per kilo hos oss? **8,58€**
3. **Madison** Vilket märke säljer vi i vår butik? **Jack&Jones**
4. **City Sport & Cykel** Vilket märke har vi på våra motionsredskap? **Tunturi**
5. **Viking Line** Vilken artist uppträder på Rosella 30.10? **Roland Cedermark**
6. **Williams Buss** Var bokar du resor med Williams Buss? **Ålandsresor Resebyrå**
7. **ZicZac** Vilken är internetadressen till vår hemsida? **www.ziczac.ax**
8. **Ålands Färg&Tapet** Hur mycket kostar Ocean laminatgolv per m²? **37,40€/m²**
9. **GeFoto** Vilket märke är det på våra fotokiosker? **Fuji**
10. **EM** Hur mycket kan du spara som mest genom att byta säng hos oss? **3.500€**
11. **Ljungdahls Motorverkstad** Hur mycket är utrustningspaketet värt? **600€**
12. **KonsensHus Projekt Ab** Var ligger vårt nybyggda hus? **Godby**
13. **Ålands TV** Vilket GPS märke säljer vi? **Garmin**
14. **PAF** Vem är vår Bingovärdinna? **Linda Lampenius**
15. **TARA** Hur mycket fyller märket ESPRIT iår? **40år**
16. **Telebutiken** Var ligger Telebutiken? **Storagatan**
17. **Shell Select** Vad kostar våra nygräddade bullar per st? **1,20 €/st**
18. **Sundqvists Buss Ab** Vart åker vi den 26.1.09? **Costa del Sol**

Och vinnarna är...

VINNARE

Anders Appel, Mariehamn
Adam Wiklund, Mariehamn
Marita Lundberg, Jomala
Mona Eriksson, Hammarland
Gunnel Eriksson, Hammarland
Britt-Mari Ahlman, Mariehamn
Agneta Berg, Mariehamn
Jan Rimpilä, Mariehamn
Tanja Lindholm, Mariehamn
Birgitta Olofsson, Vårdö
John Egenfelt, Eckerö
Maj-Britt Oksman, Lemland
Monica Clemens, Mariehamn
Erika Ståhlman, Jomala
Hillevi Jangefält, Hammarland
Anne-Lill Forsberg, Lemland
Sara Lahti, Mariehamn
Iris Blomqvist, Emkarby

PRESENTKORT

Seaborn
Sparhallen
Madison
City Sport & Cykel
Viking Line
Eckerö Linjen
ZicZac
Ålands Färg & Tapet
Gefoto
EM
Ljungdahls Motorverkstad
Nya Åland
Ålands TV
PAF
Tara
Telebutiken
Shell Select
Sundqvists Buss Ab

Grattis!

Vinsterna kan hämtas från vårt kontor på Uppgårdsvägen 6 i Dalbo.

Nya Åland
☆☆☆

www.nyan.ax

Stråktrio

ZilliacusPerssonRaitinen

& Harri Mäki, klarinett

Crusell-Sandström-Lindberg-Hummel

Lördag 8 nov. kl. 16.00 i St Görans kyrka

Biljetter: 15/10 euro
Kulturföreningen
Katrina, tel 12177
info@katrina.ax

VIKING LINE

”Känn lugnet i en taxi”

Jag har alltid haft en förkärlek till taxiresor. Oavsett vilken ny stad jag befinner mig i börjar jag i regel där, i passagerarsätet bredvid en för mig tidigare okänd taxichaufför. Jag vet egentligen inte varför, men redan i unga år förknippade jag taxiresor med en form av bekvämlighet och mognad – ett slags belevat sätt att transportera sig. Och visst finns det skäl att älska detta färdmedel. Sedan Bill Murray för första gången sågs glida genom ett nattligt Tokyo i inledningen av Sofia Coppolas hjärtskärande snygga *Lost in Translation*, då bilfönstret sågs reflektera stadens glimmande neonspel i närbild, i färd mot hotellet och baren där lejonparten av filmen utspelar sig, råder inga tvivel om taxiresans förträfflighet. Det är bara att veva ner rutan, slå på lite handklappsbaserad soul och känna lugnet.

Foto: Stefan Öhberg

ÅLAND 24

- se det med egna ögon -

Opposition vill ha budgettak

Sätt ett tak på hur mycket landskapets konsumtion får öka.

Och presentera en behovs- och resursplan senast i mars 2009.

Det begär oppositionspartierna när förslaget till nästa års landskapsbudget kommer till lagtinget nästa vecka.

Oppositionen har gått igenom budgeten tillsammans och i går presenterade man det första resultatet – en gemensam finansmotion.

–Oppositionen är enig i de stora frågorna, säger **Roger Jansson** (fs).

Och nog verkar det som om de politiska skiljelinjerna inte är hårt dragna i den här fallet.

Att regeringen inte tycks ha något samspel med åländska företag, och att det kan bero på att landskapet inte har beskattningsrätten – den åsikten kommer från **Barbro Sundback** (s).

Anders Eriksson (åf) ger henne en eloge för ”stort politiskt mod”.

Därför behövs tak

Utgifterna måste hållas nere,

med tanke på att lågkonjunkturen kan bli lång.

Om budgetförslaget godkänns innebär det att konsumtionsutgifterna ökar med 6,2 procent nästa år. Och det är för mycket, är oppositionen enig om. För att få det att gå ihop tar regeringen fjolårets överskott på cirka tio miljoner till konsumtion i stället för att sätta dem i utjämningsfonden.

Därför vill oppositionspartierna ha ett utgiftstak, men de kräver inte till en viss procentökning (eller minskning). I stället vill de att regeringen föreslår en procentökning som bättre överensstämmer med de beräknade intäkterna.

Oppositionen borde kanske bjuda över regeringen, så att man nu talar för en återhållsam konsumtion är ”upp och ner”, tycker Anders Eriksson.

Personalkostnader

Var kan man då spara?

Det måste gå att få ner personalkostnaderna, tycker partierna. Till exempel kan man köpa tjänster från näringslivet, vidareutbilda i stället för att nyanställa, och se över det faktiska personalbehovet på olika avdelningar.

Ålands framtid vill att regeringen går igenom förvaltningen avdelning för avdelning, fastslår vad som är målen, och hur stora resurser som behövs för att uppnå dem. Anders Eriksson vill se ett samlat grepp i stället för ett lapptäcke med tjänster som blir kvar av bara farten.

Behöver landskapet till exempel så många som 60 ”jordbruksbyråkrater”, undrar **Camilla Gunell** (s), som är rädd för att regeringen nu är på väg mot en arbetsfördelning där centern ser till jordbrukarnas intressen och liberalerna är fiskodlarnas parti.

Avbytarföretag

Fredrik Karlström (ob) tycker att landskapets 17 lantbruksavbytare skulle kunna bilda ett gemensamt företag och sälja sina tjänster direkt till lantbrukare.

–Då skulle man få bort en miljon.

Barbro Sundback undrar om Jomala försöksstation behövs i dag, eller om den närmast har en ”historisk betydelse”. Där skulle landskapet kunna spara 0,8 miljoner per år.

–Det som man inte riktigt kan är det lätt att ha starka

Överens över partigränserna. Lagtingets opposition går till budgetdebatt med en gemensam motion. Från vänster Anders Eriksson (åf), Roger Jansson (fs), Carina Aaltonen (s), Camilla Gunell (s) och Johan Ehn (fs). Foto: ERKKI SANTAMALA

åsikter om, säger Anders Eriksson när de andra oppositionspartierna talar för mindre bidrag till jordbruket.

Konkret om miljön

Partierna är också eniga om att regeringen borde tala klarspråk om vad man tänker göra för miljön. Det är bra att Finlands kabeln byggs, men varför sägs inget konkret om hur regeringen skall jobba med handlingsprogrammet för Östersjön, undrar **Johan Ehn** (fs).

Harry Jansson (åf) är besviken på att både bidragen för att bygga om enskilda avloppssystem och stödet för övergång till värmepumpar försvinner.

Behovs- och resursplanen kan ge svar på många av de frågor som oppositionen har om utbildning och arbetsmarknad - hur tillväxten i näringslivet skall stimuleras, och hur utbildningen skall förbättras.

Oppositionspartierna är också eniga om att regeringen bör få igång ett samarbete med fackföreningar, kommuner och näringslivet för att trygga ekonomin.

Och så vill man skapa ett gemensamt räkenskapsverk som tar hand om löneutbetalningar för hela landskapsförvaltningen.

PATRIK DAHLBLOM
patrik.dahlblom@nyan.ax

Budgetdebatt nästa vecka

Snart ska nästa års landskapsbudget manglas i lagtinget. Remissdebatten inleds onsdagen den 12 november klockan 9.30. Extra plenum är insatta även på torsdagen och fredagen med start samma tid.

För att debatten inte ska pågå hela kvällarna kommer diskussionen att avslutas vid 17-tiden på eftermiddagarna. Inlämningsstiden för finansmotioner går ut på måndag. (ak)

HALSDUK
5€

Gäller tom söndag 9/11
eller så långt lagret räcker.

DAD'S FAVOURITES
FARS DAG 9.11.

KappAhi®
MAN

Ej i kombination med andra rabatter eller erbjudanden.

ÖPPET
7 DAGAR
I VECKAN

VARUHUSET ZEIDELS TORGGATAN 7

ÖPPET VARD 9–20, LÖRD 9–18, SÖND 10–17

Sofia hoppas på plats i Joelkören

Sofia Stenroos är en av de runt trettio förhoppningsfulla sångarna som sökte sig till Joeloperans köraudition i går.

–Det skulle vara kul med en agerande roll men man tar vad man får, säger hon före provsjungningen.

Som Nya Åland berättade i onsdags är flera av rollerna redan tillsatta. Bland andra Jenny Carlstedt och Annika Sjölund har ledande positioner. Vem som spelar Joel släpps först nästa vecka. Det enda som avslöjades i går är att han är en svensk baryton.

–Vi hittade ingen av den kalibern på Åland för denna jätteroll, säger regissör Richard Barck.

I korridoren utanför Ålands lyceums auditorium vankar kompositören Nik Kotzev. Uppsjungningen pågår som bäst:

–Ojojoj. Ajajaj. Brobrobro.

Kotzev verkar nöjd, säger att det låter bra, men att konkurrensen kommer att vara hård. En andra audition ordnas eventuellt i januari.

Inte nervös

Vid ett bord sitter Sofia Stenroos, 19 år från Mariehamn. Hon studerar sång som biämne på musikinstitutet och är inte nervös inför provsjungningen.

Provsjungning. Körledare Judit Deáki, kompositör Nik Kotzev, Antje Barck och regissör Richard Barck lyssnar på Sofia Stenroos. I går var det audition till Joeloperan.

–Det hinner kanske komma, säger hon.

Operasång innebär vissa utmaningar.

–Man ska kunna utnyttja

rösten och magstödet. En del har jag fått gratis från tuban.

Två andra körsugna sångare är Erica Danielsson och

Gun Jansson. De tar sånglektioner på Medis till vardags och bestämde sig för att söka till Joelkören.

–Jag blev nyfiken. Det är all-

tid roligt när det händer något, säger Erica Danielsson.

Jurymedlemmen Antje Barck har lång erfarenhet av att bedöma sångare. De

behöver absolut inte vara etablerade för att kvala in. Nybörjare är lika välkomna.

–Det finns naturbegåvningar som aldrig stått på en scen men som klarar det ändå.

Antje Barck säger att det går att avgöra om sångaren passar in i kören på bara några minuter. En bra röst är naturligtvis viktigt. Men det finns flera egenskaper som spelar roll.

–Att de är någorlunda sceniskt begåvade och att de förmedlar något när de sjunger.

Sjunger Fantomen

Så är det dags. Sångarna sjunger inför juryn en och en. De får välja ett stycke var som de framför a capella, det vill säga utan ackompanjemang.

Sofia Stenroos är först ut. Lugnt ställer hon sig intill körledaren Judit Deáki och sjunger ett stycke ur Fantomen på operan.

–Kan vi få en skala uppåt och neråt så att vi se vilket omfång du har, ber regissör Barck.

Efteråt är Sofia ganska nöjd men också självkritisk.

–Rösten kunde väl ha varit bättre. De höga tonerna kändes svåra.

Operan om Joel Pettersson har premiär den 24 juli nästa år.

ANNIKA KULLMAN
annika.kullman@nyan.ax
tfn 528 463

Foto: STEFAN ÖHBERG
stefan.ohberg@nyan.ax

www.nyan.ax

Sångfåglar. Erica Danielsson och Gun Jansson är två av de sökande till Joeloperans kör. Peter Lindeman försäkrade att han bara fungerade som damernas chaufför.

Engagerad regissör. Richard Barck berättar att Joeloperan är melodisk, lätt att lära och att den går rätt in i hjärtat. Engagerad regissör. Richard Barck berättar att Joeloperan är melodisk, lätt att lära och att den går rätt in i hjärtat.

Öppna högskolan delar ut studiepoäng

■ Nästa termin ska Öppna högskolan på Åland börja dela ut studiepoäng för sina kurser.

–Jag tycker att det är jättebra att man kan ge poängen till dem som faktiskt har nytta av det, säger Inger Nygård på Öppna högskolan.

Öppna högskolan har många korta kurser och fortbildningar,

och de poäng som delas ut kan man senare få tillgodoräknade vid en högskola, om högskolan godkänner kursens omfattning och innehåll.

–På det här viset kommer vi på samma nivå som andra utbildningscentraler, vilket gör att vi kan hävda oss i konkurrensen, säger Inger Nygård. (lf)

HÖSTDAG
med
ÖPPET HUS
lördag 8.11 kl 10.00-14.00

Specialpris
på flaggor och vimplar

Beställ
utemöblerna
till våren redan nu!

Underhållning
av Christer Liewendahl
och Uffe Andersson

Fixtjänst
Välkommen att besöka oss!
Vi finns på Dalkarbyvägen 4 i Mariehamn.
Öppet: måndag–torsdag 8.00–16.00
fredag 8.00–14.30. Tel 018-22 735
Titta gärna mer på vår hemsida:
www.handicampen.ax/fixtjanst

Vi bjuder på kaffe med dopp!

10 år med
Rocky

25%
43,50€ (58€)

Köp med Nyankortet på
Mariehamns Bokhandel,
Torggatan 14, tel 19 745

Detta praktverk innehåller Rockymaterial från starten 1998 och tio år framåt. Det har blivit 1 764 strippar, 410 seriesidor och ett flertal illustrationer. För första gången någonsin publiceras allt detta i färg. Boken innehåller även en självbiografisk text där **Martin Kellerman** beskriver sitt liv och vad som ledde fram till att han vid tjugofyra års ålder började rita en tecknad serie med en hund i huvudrollen.

"Inget är bättre än att få sitt löjliga lilla liv som vi aldrig tycks kunna ge en fullt vuxen struktur beskrivet av någon med talang att sätta exakt rätt ord och bild på det. Vi har Seinfeld, vi har AbFab och Larry David. Och vi har Rocky"

Wahlöf & Wennö,
Dagens Nyheter

Nyankortet
-sätter guldkant på tillvaron
2008

Nya Åland
☆☆☆☆

Vill du också ta del av förmåner och erbjudanden? Du får hem Nyankortet direkt när du tecknar en fortlöpande prenumeration. Information och aktuella erbjudanden på **www.nyan.ax/nyankortet**

FS och ObS vill behålla 16% skatt i Mariehamn 2009–2011.

S och LIB diskuterar en skattehöjning redan 2009.

På tisdag nästa vecka, den 11.11 kl. 19.00 i stadshuset avgör stadsfullmäktige frågan. Kom och lyssna på hur din politiker ställer sig!

FS och ObS målsättningar

Reda ut varför kostnaderna är högre i Mariehamn.

Servicen inom vård, skola och omsorg skall ligga på minst samma nivå som i jämförbara städer och kommuner.

Om man däremot jämför de kostnader som andra kommuner på Åland eller i riket har för att producera sin service upptäcker man snabbt att Mariehamns kostnader är långt mycket högre än andras.

FS och ObS kan försvara högre kostnader förutsatt att Mariehamnarna, i motsvarande grad, erbjuds bättre kvalitet och/eller högre servicenivå. Erbjuds inte Mariehamnarna "valuta för pengarna" ser vi det som vår uppgift att ifrågasätta kostnaderna, inte servicen. Även kommunal service skall produceras så effektivt som möjligt.

Vi vill reda ut om stadens betydligt högre kostnader inom vård, skola och omsorg också skapar bättre kvalitet och högre trivsel. Vi är förundrade över att S och LIB så starkt motsatt sig våra förslag i den riktningen. **Att reda ut detta vore långt viktigare än att bara blunda och höja skatten!**

Säkra inkomsterna!

Vi vill ytterligare öka takten i den vidare planeringen av staden och i utgivningen av tomter för att kunna hälsa nya Mariehamnare välkomna. **Att säkra inkomsterna vore långt viktigare än att bara blunda och höja skatten.**

Skapa utrymme för offensiva satsningar!

Genom att ifrågasätta ineffektiva kostnader, vidta åtgärder där det visar sig att behov finns och genom att dessutom säkra inkomsterna skapar vi utrymme för att genomföra nya offensiva satsningar. **Att genomföra en sådan politik vore långt viktigare än att bara blunda och höja skatten.**

FS och ObS i Mariehamn

Nöje

Redaktör: MALIN LUNDBERG

Massa nöje att välja på

Längs Nygatan är det som vanligt rock, covers och dansband som gäller i helgen. På Dinos spelar rockbandet **Rock Fuel** både ikväll och imorgon. Den som vill kan provlyssna på dem på deras myspacesida www.myspace.com/rockfuel.

På Arken är det gamla bekanta **Strictly People** som uppträder i nattklubben ikväll och imorgon, och imorgon spelar **Högtrock** upp till dans i restaurangen.

På Indigo ordnar Ax-Records återigen klubben Stick it on på lördag. Idén är att gästerna själva ska stå för dj-andet, och det finns plats för 16 olika dj:s under kvällen. Om man är intresserad av att spela anmäler man sig på adressen stickiton@records.ax, väl på plats kan man sedan få hjälp med spelandet.

Ikväll och imorgon ordnas det också en musikgala till förmån för Ålands Barnfond på Park. Alla uppträdande ställer upp gratis, gagera doneras till barnfonden.

Galan samlar tio lokala band och artister. Ikväll spelar **Torbjörn Engman, Iranrod, Flanell, Teach Boys** och **The Taxman**. Imorgon spelar **Sega Gubbar, Folkis musiklinje, Hmff, Raafalls** och **The Juicy Fruits**. Allt från jazz, traditionell och modern Irländsk folkmusik till pop och bluesinspirerad rock spelas under de två kvällarna.

Club Euforia ställer in

Club Euforia skulle ha ordnat en fest på Mariepark imorgon, men nu har evenemanget ställts in på grund av olika orsaker. **Johan Haglund**, en av arrangörerna, berättar att de som har köpt förköpsbiljetter kan få sina pengar tillbaka.

–Det är bara att gå tillbaka till butiken där man köpt biljetten så får man pengarna tillbaka.

Har ni planer på andra evenemang framöver?

–Jo det finns lite planer men inget som är officiellt ännu. Vi går ut med mer information när det blir aktuellt.

Åländsk modell skriver blogg

Den som vill veta hur ett liv som modell kan se ut har chansen att lära sig det nu. På **Petra Silanders** blogg www.lemango.se kan man följa hennes spännande vardag.

–Jag skriver om livet som modell, om livet i allmänhet, och allt från shoppingtips till caféer i Paris. Ni får självklart följa med backstage på fotograferingar och andra event direkt från Paris! skriver Petra själv i sin bloggpresentation.

Alexander Skogberg

Rockar till just nu: Crucified Barbara - Sex Action. Styrkesbesked från Sveriges tuffaste tjejer. Skulle kunna ha varit en av de bättre låtarna på Hardcore Superstars två senaste skivor.

För övrigt... Upphör aldrig Filip och Fredrik att imponera. Boston Tea Party är det bästa som går på svensk tv och deras valvaka drog mest tittare i Sverige.

Pernilla Bergman

Lyssnar på: Jag har inte så mycket tid till att lyssna på musik men på kvällarna när jag vill koppla av blir det faktiskt lite Enya. Hennes låt Memories of trees är väldigt fin och behaglig att somna till.

För övrigt... så längtar jag otroligt

mycket till julafton, jag har så himla mycket julkänslor redan. Det är lite konstigt för snön har inte kommit ännu och hägern står fortfarande kvar vid Svansjön och åmar sig. Hallå, det är november!

Roa dig på bortaplan

Nöje tipsar om musikalerna, shower och teatrar

Åh du ljuvliga storstad. Du med dina medryckande musikalerna, skratframkallande shower och tänkvärda teatrar. Åh vad vi ålänningar längtar till dig när höstmörkret faller och nöjesutbudet på vår egen lilla ö blir allt mindre.

Nöje har tagit en titt i programbladen för att leta fram de mest lockande evenemangen i vår närmaste storstad: Stockholm.

Musikal

Footloose, Wallmans Intiman.

Footloose är en musikal fylld av 80-tals hits, humor och häftiga dansnummer, baserad på filmsuccén med **Kevin Bacon**.

I huvudrollerna ser vi **Brolle, Peter Johansson, Thérèse Andersson** och **Petra Nielsen** samt en stor ensemble.

My Fair Lady, Oscarsteatern.

Världsberömd Broadwaysuccé som handlar om den excentriske fonetikprofessorn **Henry Higgins** som med sin vän överste **Hugh Pickering** slår vad om att han på mycket kort tid kan förvandla den fattiga och obildade blomsterflickan **Eliza Doolittle** till en fin överklassdam.

I rollerna ser vi bland annat **Tommy Körberg, Michael Segerström, Helen Sjöholm** och **Jan Malmström**.

The Producers, China Teatern.

Komisk musikal baserad på **Mel Brooks** film "Det våras för Hitler" från 1968. Den före detta Broadwaykungen **Max Bialystock** inser genom sin revisor **Leo Bloom** att en riktig flopp kan vara mer lönsam än en succé. Paret gör allt för att hitta världens sämsta manus, den mest usla regissören och de mest inkompetenta skådisarna. Resultatet är musiken "Det våras för Hitler".

I huvudrollerna ser vi **Claes Malmberg, Kim Sulocki, Christine Meltzer, Magnus Härenstam, Claes Månsson** och **Ola Forssmed**.

Show

UgglaRheborgUlveson, Cirkus.

En revy med monologer, dialoger, sång, dans och glamourösa shownummer. Dessutom flera nyskrivna Uggla-låtar. Revyn sägs bjuda på "igenkänningsångest i lyxförpackning".

Magnus Uggla, Johan Rheborg och **Johan Ulveson** uppträder tillsammans med en stor ensemble och orkester.

Footloose. Brolle är en av stjärnorna i musiken Footloose som spelas på Wallmans Intiman under hösten.

Foto: HÅKAN LARSSON, WALLMANS

Fakta/Mer information hittar du på

www.wallmans.com
www.oscarsteatern.se
www.berns.se
www.ugglarheborgulveson.se
www.hamburgerbors.se
www.globearenas.se
www.gronalund.com
www.vasan.se
www.ticnet.se

R.E.A Roligt Elakt Aktuellt, Hamburger Börs.

Långkörare med 12 säsonger, 727 föreställningar och en publik på drygt 500.000 personer bakom sig. Har du inte sett R.E.A. tidigare är det dags att ta chansen.

På scenen finner vi **Anders Lundin, Jan Åström, Andreas Nilsson, Sussie Eriksson** och **Rachel Mohlin**.

Idolfinalen, Globen.

I gränslandet mellan konsert och show hittar vi finalen av Idol 2008. Den 12 december avgörs det, då ska svenska folket rösta fram den femte idolen genom tiderna.

Christmas Comedy, Gröna Lundsteatern.

I november och december uppträder den yttersta gräddan av landets komiker på Gröna Lund.

Bland annat ser vi **David Batta, Måns Möller, Tobias Persson, Ann Westin, Petra Mede**,

Blommor av stål. I den här föreställningen som utspelar sig i en frisersalong får man följa sex kvinnor i deras liv.

Foto: MATS BÄCKER

Thomas Järvheden och **Özz Nujen**.

Teater

Blommor av stål, Vasan.

Ni minns kanske filmen med samma namn som kom 1989 med bland annat **Julia Roberts, Shirley MacLaine** och **Dolly Parton**? Den filmen baserades

på denna pjäs som utspelar sig i en frisersalong i den amerikanska södern på åttiotalet. Genom de sex kvinnornas samtal följer vi deras liv i glädje och sorg, skatt och tårar.

I rollerna ser vi **Pernilla August, Suzanne Reuter, Gunilla Nyroos, Melinda Kinnaman, Cecilia Nilsson** och **Linda Ulvaeus**.

Topboy-en huliganberättelse, Playhouse Teater.

Topboy är en dansteaterföreställning i monologform som handlar om fotbollsvåld.

I rollerna finner vi skådespelaren **Ulf Stenberg** och dansaren **Emil Rosén**.

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax

Linnea Friman

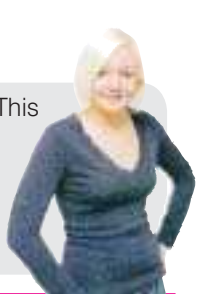
Lyssnar på: umebandet **Isolation Years** och deras gudomliga folkpop. För alla öbor rekommenderar jag varmt låtarna "Seasick" och "Michael (if you cannot row)".

För övrigt... måste **Daniel Craig** vara den riktige **James Bond**. I vilket fall är jag väldigt peppad på att se nya Bondfilmen. Premiär ikväll! Hurra!

Sara Helling

Lyssnar på: låtar som gäller just nu: This is the life – Amy Macdonald, Sweetest girl – wyclef f. akon. Det varierar. **För övrigt...** Tycker jag att min prao-vecka har varit jättespännande och lärorik. Varför har den gått så snabbt?

Bond utan charm, spänning

”Quantum of solace”

Visa på bio Savoy. Genre: Bond. Med: Daniel Craig, Olga Kurylenko, Judi Dench med flera. Regi: Marc Forster. Speltid: 1 tim 46 min. F-13.

Bio

Samtidigt som ridån går upp sitter vi i passagerarsätet på en framrusande svartgrå Aston Martin och blir beskjutna av exakt 8.693 kulor. Mannen bredvid oss besvarar elden med exakt fem. Gissa vem som överlever.

Hans namn är... ja, vad är det? Repliken ”Bond. James Bond” är numera struken. De kanske borde ha behållit repliken och strukit regissören.

Egentligen död

Men egentligen är James Bond död. Han dog någon gång på 1990-talet och återuppväcktes i ”Casino Royale”. I ”Quantum of solace” är han alltså fortfarande en naken lerklump, redo att formas efter filmskaparnas visioner. De har alla möjligheter att skapa en ny ikon för en ny tid. Och vad väljer de? Fel.

Öken. Daniel Craig och Olga Kurylenko i ”Quantum of solace”, en Bondfilm som knappast går till historien.

Foto: KAREN BALLARD/SONY

”Quantum”-Bond är en man med ett uppdrag. Vad uppdraget går ut på är desto mer oklart. Filmen lyckas därigenom vara både enkelspårig och överkomplicerad samtidigt; den består av en massa linjära scener där Bond reser runt i världen och dödar folk. Var han är, vilka han dödar och varför är ibland omöjligt att hålla reda på.

Extremt coola

Den mest bisarra scenen är när Bond på motorcykel jagar en skurk i ett jetplan från en flygplats på Haiti. Bond kör

så fort att i nästa scen är han, med skurk och allt, på operan i Bregenz, en stad i Österrike på Bodensjöns östra strand, huvudstad i delstaten Vorarlberg (källa: Wikipedia).

Bond, och intrigen, flackar så intensivt att hans spionchefer måste använda superavancerade 3D-datorer för att hålla reda på dem. Datorerna är extremt coola. Första gången. Den åttonde önskar man att de ska drabbas av 3D-virus.

Ingen charm

Finns då ingen gnutta tröst, ingen quantum of solace i den

här filmen? Jo. **Daniel Craig** är fortfarande bra och man önskar av hela sitt hjärta att han hade fått en lämpligare regissör än arthousefilmaren **Marc Forster**. **Judi Dench** är ännu bättre som en sorgtyngd Kung Lear-version av spionchefen M, misstänksam, sviken, övergiven.

Men en Bondfilm är beroende av sin större-än-livet-faktor, sina wowscener som gör att man minns dem långt efter att senaste Bournerullen börjat ruttna i dvd-hyllan. I ”Quantum of solace” kommer den första, och enda, wowscenen efter en timme och tio minuter. Ni förstår ju.

Jag vill inte nödvändigtvis ha fiantiga oneliners, skurkar med ett överflöd av bröstvårtor eller **John Cleese** i en osynlig bil. Jag vill bara ha Bond. Men tyvärr.

Denna den 22:a Bondfilmen innehåller ingen charm, ingen spänning, inget spektakulärt. Jag kan faktiskt inte komma på ett enda skäl att se ”Quantum of solace”. Inte fan är det titeln.

ERIK HELMERSON/TT SPEKTRA
erik.helmerson@ttspektra.se

Dignande julbord av förutsägbarhet

Bio

Jag har aldrig träffat några finska lågstadiesbarn, men jag har svårt att tro att de är så mycket dummare än de svenska. Då är det troligare att **Michael Hegner** och **Kari Juusonen** underskattar sin publik.

I duons animerade barnfilm rymmer renpojken Niko hemifrån för hitta sin pappa. Hans rumlare till får jobbar i tomtens luftburna renspann och den lille renen drömer om att flyga. Men vägen till pappas landningsbana är knappast rak.

Ingen vet riktigt var Tomtens fjäll ligger och Niko och hans kompisar jagas av

”Niko - på väg mot stjärnorna”

Visa på bio Saoy. Genre: Animerad barnfilm. Svenska röster av: Sharon Dyal, Nick Atkinson, Oscar Harrysson, Mikael Roupé med flera. Regi: Michael Hegner och Kari Juusonen. Speltid: 1 tim 29 min. T.

Svartvargens hungriga flock. Dessutom lyckas renpojken gå vilse ordentligt bland Hollywoodklichéer så som ”tro på dig själv”, ”gå din egen väg” och ”var trogen din familj”.

Förutsägbar

Historien är ett dignande julbord av förutsägbarhet med

Mot stjärnorna. Renen Niko lär sig flyga när han lär sig att tro på sig själv. Foto: NORDISK FILM

ett budskap som verkar hämtat ur Disneys handbok i oförarglighet. Att filmen kommer från Finland och inte USA märks bara på att animationen är en aning sämre än en genomsnittlig julfilm från drömfabriken.

En publik född runt millennieskiftet kommer sannolikt

att få sig några goda skratt, men en förälder som tar med sina barn på den här filmen måste vara beredd på att ansättas av en lång rad frågor som börjar med ”varför”.

CARL CATO/TT SPEKTRA
carl.cato@ttspektra.se

Krönika / Malin Lundberg

Raggningsteknik

Det finns raggningstekniker och så finns det raggningstekniker. Förra helgen på Ålands största nöjespalats praktiserades en mängd olika tekniker på dansgolvet.

Och, ja, vad ska man säga...

Det finns väl de som är mer lyckade än andra. Tyvärr ser man helt klart mest av de mindre lyckade varianterna. Som de här till exempel:

Stirrandet. Undrar om någon någonsin har lyckats med att stirra till sig en tjej? Troligtvis måste väl någon ha gjort det, varför skulle annars så många utöva den här tekniken? För er som inte vet hur den går till kan jag berätta att den går ut på att killen kommer fram, ställer sig bredvid tjejen på dansgolvet, och utan att säga något, utan att göra något, stirrar på henne

konstant–helst utan att blinka.

Går hon undan följer han efter, vänder hon ryggen till cirklar han runt henne, allt för att inte bryta den magiska ögonkontakt som han tydligen tror att ska vinna hennes hjärta.

Cirklandet. Här är det rörelse som är det viktiga. Stå aldrig still, stå aldrig still, verkar vara killens mantra när han utövar cirkel-tekniken. Det gäller att vandra så många varv som möjligt runt tjejen han vill ha, för då kanske hon plötsligt upptäcker att det är drömprinsen som cirklar runt henne.

Tyvärr kan jag säga att den här tekniken är mäkta irriterande. Trångt på dansgolvet är det redan innan någon febrilt börjar tränga sig förbi tusen gånger på raken.

Det hysteriska juckandet. Jag vet

ingen, säger ingen, tjej som uppskattar när en främmande kille överrumplar henne med ett hysteriskt juckande! Att komma fram på dansgolvet och bete sig som en upphetsad hund kan väl aldrig resultera i något positivt? Eller?

Jag har i alla fall aldrig sett någon bli glad och smickrad när en okänd förmåga kastar sig fram och använder henne som en hund använder husses smalben.

Ja hur kommer det sig att de här teknikerna överhuvudtaget överlever? Förnuftet säger ju att man borde ändra sina vanor när man upptäcker att stirrandet, cirklandet och juckandet inte fungerar. Antagligen måste det väl vara så att teknikerna lyckas nu och då, hur otroligt det än låter, för varför skulle de annars leva vidare på dansgolvet?

FRÅGELÅDAN

Denna veckas gäst kommer ända från Linköping och hennes namn är Elisabeth ”Bettan” Hevik, 21 år. Hon flyttade till Åland i augusti för att utbilda sig till hästskötare.

I ditt rum finns...
–Jag bor ju på naturbruksskolans internat, rummet är ganska litet men nog får jag plats med lite saker ändå. Bland annat har jag två sängar, en laptop, massor med ridsaker så klart och några söta gosedjur.

Vad är ditt förhållande till grävmaskiner?
–Det är nog dåligt, jag kan verkligen inte köra. Och så är de rätt otäcka, tycker jag.

Om du fick byta namn, vad skulle du heta?
–När jag var liten ville jag heta Daniela, men inte vet jag. Jag är nog nöjd med mitt namn.

Hur ser din postlåda ut?
–Jag har ingen riktig postlåda... ett brevinkast som gnisslar och visslar. Hemma i Sverige alltså.

Vilken djurart skulle du vilja utrota?
–Ormar! Spindlar! Och diverse småkryp, de är såäckliga. Usch...

Vad kår du helst?
–Tacos, kalkon och potatis med brunsås. Spaghetti och köttfärssås är ju en klassiker. Mumselimumma.

Vad gör du klockan 4:20 en lördagsmorgon?
–Förhoppningsvis har en kille raggat upp mig på krogen eller så ligger jag hemma och har redan däckat. Nej jag skojade, men ligger hemma och sover antagligen.

Om Åland inte hörde till Finland, vilket land skulle du då vilja att Åland hörde?
–Sverige ju. Då skulle inte mitt bredband bli så sjutt-singens dyrt. Hehe.

Vad är bättre än ost?
–Mjöööölk. Jag äter inte ost.

Vad dricker du helst?
–Mjölks eller vodka! Fast vodkan blandar jag helst ut, annars blir jag odräglig.

Vad tänker du på innan du somnar?
–Jag tänker på en speciell pojke. Han vet nog vem han är...

När körde du senast för fort?
–När jag övningskörde med bilskolan hemma i Sverige. Jag råkade köra 75 km/h istället för 70 km/h. Som tur var, såg inte min lärare Lennart det. Tror jag.

PERNILLA BERGMAN
redaktion@nyan.ax

Deltagaravgift 330€ (icke-medlem 429€) exkl. moms. Servering och kursdokumentation ingår. Anmälan senast torsdagen den 20 november till Dan Andersson på telefon 018-29 029 eller e-post: info@chamber.ax. Anmälan gäller båda dagarna. Hjärtligt välkomna!

Stämningsfullt!

Julmarknad i Skokloster

Kom med på en härlig julupplevelse i Skokloster. I juletid smyckas slottet, wårdshuset och kyrkan, allt för att den rätta känslan ska infinna sig. På marknaden hittar du vackra konsthantverk i olika former och material och det är lätt att hitta personliga julklappar.

Avresa 29.11, 1 dag
Pris: EUR 85

Julmarknad i Lübeck

Vill du uppleva julstämning, shoppa, roa dig och äta gott – följ då med till hansastaden Lübeck. På rådhusplatsen trängs glittrande julpynt med lekaker och i Helgeandshuset pågår hantverksmarknaden för fullt.

Avresa 4.12, 4 dgr
Pris: EUR 450

Stjärnjul i Filadelfiakyrkan

En förtrollande konsert där två körer – The Entertain Men och Rönninge Show Chorus – med tvåhundra sångare, gäststartister och orkester bjuder publiken på ett omväxlande val av traditionell och samtida julmusik.

Avresa 13.12, 1 dag
Pris: EUR 89

Nyårsfirande i St. Petersburg

Fira nyår i en av världens vackraste städer. Vi omges av konstskatter och vackra byggnader vilket ger en fin inramning till de kulturevenemang som vi bjuds på. St. Petersburg har en speciell stämning vid den här årstiden – nyårsfirandet här är något alldeles extra!

Avresa 29.12, 4 dgr
Pris: EUR 765

Släktbuss - fira jul i Österbotten

Även i år kommer vår populära släktbuss att köra upp till Österbotten över julhelgen. Enkelt, bekvämt och billigt!

Avresa från M:hamn 22.12 kl. 14.25
Retur från Åbo 28.12 kl. 21.00
Prisexempel till Vasa t/r:
EUR 63 inkl. båtbiljetter

Tel. 018-22 570

VIKING LINE

THE NEW FEELING OF JAZZ

Det här är Stressless® Jazz. Du ser resultatet. Både Stressless® Jazz och fotpall kan enkelt anpassas till din egen längd. Genom att ta bort eller lägga till någon av de tre distansringarna på foten kan du välja mellan låg, medium eller hög inställning.

Stressless är tillbaka.

Det här är Stressless® Jazz. Du ser resultatet av 35 års förfining av våra två kärnvärden, funktion och komfort. Trots sin moderna formgivning är den med sin runda bas och slanka stålram en hyllning till en sann klassiker; Stressless® Original från 1971. Bli inte förvånad om din kärlek till Jazz håller lika länge.

Bekvämhetsgaranti

Plus™-system säkerställer att du alltid har ett bra stöd för nacke och korsrygg. Stödet för korsryggen regleras synkront med nackstödet. Du får ett perfekt stöd, oavsett om du sitter upprätt eller tillbakalutad. Nackstödet regleras automatiskt. Du kan läsa eller se på TV i en tillbakalutad ställning. Sovfunktion aktiveras med ett enkelt handgrepp.

EM Åland

Dalkarby, Godbyvägen 184
Tel 32 940

ÅRETS EM-BUTIK!

ÖPPET:
Mån 09-19
Tis, on, tor 09-17.30
Fredag 10-17
Lördag 10-14

Skräddarsydda finansieringsalternativ med Aktiiviraha!

www.em.com

Johan Larsson
Epost: johan.larsson@nyan.ax
Telefon: 528 462

sport

” Jag sitter i min egen bubbla och bryr mig inte om vad andra säger. Jag springer bara.
WILHELM INGVES.

Pojken som blev man

Wilhelm Ingves om debut-säsongen i IFK Mariehamn

FOTBOLL. Förra året var den stora drömmen att bli sportkommentator. I år har Ascoli jagat honom. Till nästa säsong hoppas Wilhelm Ingves på att göra lite fler mål.

– Jag anpassar mig till där jag spelar, säger han. I division III anpassar jag mig till det och i ligan till det.

Han är fortfarande lite lågmäld. Utanför planen har inte mycket förändrats. Men i år har fotbollskarriären tagit ett stort kliv för Wilhelm Ingves. Före säsongen hoppades han på ett inlägg i Tipsligan. Det blev till slut 19 matcher.

– Det har varit en så bra säsong som det kunde bli, säger han. Jag gjorde några mål och passade till några. En bra debutsäsong.

Varför inte börja med debut. I första matchen mot HJK satt han på bänken i 90 minuter. Mot MyPa kom han in efter en timme. Sjutton minuter senare stod det 2-0 till IFK Mariehamn. Målskytt: Wilhelm Ingves.

– Jag var nervös när jag skulle komma in. Sen minns jag inte så mycket annat av matchen mer än målchansen och att Paulus (Arajuuri) kom fram och frågade om jag var lyckligast på jorden.

Var du det?

– Ja, det var jag nog.

Kom snabbt in i laget

Redan under våren kom det första lilla genombrottet. Han stänkte in två mål mot VPS i Ligacupen och sedan ytterligare ett mål mot Haka. Men fortfarande var Tipsligan bara en dröm.

– Då trodde jag att jag skulle spela för Finström och

Både nationellt och internationellt. Det är inte bara i IFK Mariehamn som Wilhelm Ingves haft framgångar i år. Med sina två mål på 13 matcher var han med om att ta U19-landslaget vidare till nästa omgång av EM-kvalet. Foto: JONAS EDSVIK

kanske sitta på bänken i någon match. Men skador och en tunn trupp gjorde att jag fick spela mer än väntat.

Det blev rätt så mycket mer än väntat. Sammanlagt sju matcher från start och två mål i Tipsligan. Lägg där till en fantastisk match mot Djurgården i juni där Wilhelm gjorde två mål.

– Djurgården ska vara bättre än oss så då anpassade jag mig mot dem istället för att spela som mot KooTeePee till exempel.

Nobbade proffskontrakt

På många sätt blev matchen mot Djurgården ännu ett genombrott för Ingves. Från att ha varit inställd på spel i division

II med IFK hade nu Wilhelm helt plötsligt europeiska klubbar efter sig. I augusti nobbade han ett proffskontrakt från italienska Ascoli.

– Det kändes inte rätt att lämna IFK när det gick dåligt i serien och vi hade många skador, säger Wilhelm. Det var inte rätt tidpunkt och jag hade känt mig som en svikare.

Hur gick tankarna när Ascoli hörde av sig?

– Först trodde jag inte riktigt på det. Sen när de kom och pratade och berättade hur det skulle vara var det svårt att tacka nej.

Men ett nej blev det. Hjärtat slog alldeles för mycket för IFK och flytten till Italien och serie B verkade alldeles för hektisk.

Wilhelm pratade med klubben en torsdag, skulle i så fall träffa dem i Italien måndagen därpå och sedan flytta veckan efter.

– Nog skulle det vara kul att spela utomlands om jag får chansen, säger Wilhelm. Men då måste någon klubb vilja ha mig.

Mer koll på löpningarna

I nuläget finns det inga andra alternativ än att fortsätta i IFK. Men med en lite annorlunda status i laget än för ett år sedan. Självförtroendet har höjts. Tipsligan är inga problem. Inte heller all uppmärksamhet.

– Som Johan Carlsson brukar säga: Jag sitter i min egen bubbla och bryr mig inte om vad andra

dra säger. Jag springer bara.

Det är också där vi finner hans styrkor. Löpningarna. Fokuseringen. Han känner själv att sättet att löpa har utvecklats enormt det här året och förmodligen hänger det samman med bättre fokusering.

– I början sprang jag bara men nu vet jag vart jag ska springa. Jag är starkare i kroppen och vågar hålla i bollen mer så jag ser var medspelarna är.

Har blivit en kändis

Fast det är inte bara Wilhelm som vet var han har sina medspelare. Nu vet även de flesta vem Wilhelm är. För visst kan livet förändras efter bara en enda säsong. Men sedan var det

WILHELM OM...

...debuten i Tipsligan: "Det var den bästa debut jag gjort. Det var skönt. Jag trodde inte riktigt på det först när det hände."

...att bli vald till årets anfallare i IFK: "Eftersom det var första året i IFK så var det väldigt stort."

...proffsryktena: "Det är roligt att lag utanför Finland får upp ögonen för en."

...skadan mot Haka: "När jag väl spelade efter skadan gick det bra. Men det blev inga mål efter det och det är lite tråkigt."

...U19-landslaget: Det är ett bra skyltfönster för det första. Sen är det kul att spela för sitt land och sjunga nationalsången. Jag har faktiskt lärt mig texten på finska."

...jobbet som sportjournalist: "För det första satsar jag på fotbollen men om jag skulle bli skadad och måste göra något annat är det som sportkommentator eller på en tidning. Det har varit roligt så här långt."

...2009: "Att det ska bli lika roligt som i år och att jag utvecklas på alla saker."

...att vinna en stol från Åland 24: "Den skulle ha kommit i dag... Det trodde jag inte heller på men jag ser alltid på Sportmagasinet."

JOHAN LARSSON
johan.larsson@nyan.ax
tfn 528 462

HOCKEYMATCH

Lördag 8.11 kl 17.30

IFK – PaRa

Islandia. Entré 5€ vuxen, 3€ (13–17 år)
Hockeyjuniorer och under 12 år gratis

Nyankortet
-sätter guldkant på tillvaron
2008

MED NYANKORTET
4 biljetter till priset av 2 (vuxna) till IFK-ishockeys hemmamatcher.

Sportens kom ihåg

Föreningsdomarkurs i ishockey: Lördagen den 15 november 09.00-13.00. Alla nya som gamla domare välkomna. Anmälan till ishockey@aland.net el. Marcus Englund tel.0400 723 735.

IFK Orientering: Höstmöte torsdag 13 november 18.30 Idrottsgårdens mötesrum. Alla orienteringsintresserade mariehamnare är välkomna.

Joker Dart: Öppet ÅM i 301 (dubbel in-dubbel ut), lördag 15 november 16.00 i dartsklubbens lokaler på Slantgränd 2, Mariehamn. Senaste anmälningssdag är 13 november. Anmälningarna görs till Anna, tel. 0407594612. Man kan även anmäla sig på klubben i samband med våra tisdags- och fredagstävlingar. Alla välkomna!

Motionsserien i ishockey:

Startar nästa vecka på onsdag 12 november 20.30 med matchen IFK-veteraner-Alandia Sharks; fred 14 november 19.00 Roosters-IF Start; 14 november 20.00 Blåljusen-Thunderbirds. För fullständigt program gå in på ifkmariehamn.com/ishockey

RK Sleipner: Dressyr tävling söndag 9 november 11.00. Klasser: 1) XL 2004 (öppen för ryttare som inte startar klass 2 och som inte tidigare ridit LC eller högre klass på över 60 %), 2) LC:1 2000 finskt (öppen för ryttare som inte startar klass 1 och som inte tidigare startat LB eller högre klass). Proposition finns på hemsidan. Anmälan via hemsidan eller till Sleipner 13418 senast onsdag 5 november 20.00. Frågor till Sleipner eller Marina 040-5762396.

Sjömanshockey: Nya träningstider i Islandia 11 november–9

december är tisdagar 17.00-18.30. Samling 30 min före träning. Alla intresserade med. Brist på målvakter. Kontaktperson: Janne Welin, Birka Hockey.

ÅID-simning: Simmare, ledare, tränare, föräldrar, funktionärer med flera inbjudes härmed till ÅID:s simutskotts höst- och valmöte som hålls i Mariebads konferensrum måndag 10 november 20.30. Styrelsen för ÅID:s simutskott hälsar alla välkomna.

ÅID-skidor: Alla skidintresserade, skidresa till Idre 4-7 december. Anmäl dig till Charlotte på 04575267037 senast 10 november.

ÅMK-folkkrace: Nu är det dags för förärlicenskurs. Lördag 15 november ska vi ha utbildning för er förare och funktionärer. Anmäl er till Åse Ask senast 7 november.

BRIDGE
Mariehamns Bridgeklubb 3 november, 12 deltagande par:
1) Tony Brändström/Ted Jansson 138 poäng, 2) Kjell Hansson/Roffe Karlsson 134, 3) Hannu Huhtala/Lennart Pettersson 131, 4) K-O Gustafsson/Ben Öhberg 126.

Nominera din favorit till Idrottsgalan

■**IDROTT.** Nu kan du nominera dina favoriter till Idrottsgalan nästa år. Allt du behöver är en dator och ett internetabonnemang. Gå in på aif.aland.fi som är Ålands idrottsförbunds hemsida så kan du ladda ner blanketten där.

Där får du också information om vilka kategorier du kan nominera till samt vilka kriterier som gäller. Senast den 18 november vill idrottsförbundet ha in nomineringarna.

Idrottsgalan arrangeras på Idrottsgården den 24 januari 2009. (jl)

Tre nya namn i Haka

■**FOTBOLL.** Janne Korhonen, Mika Mäkitalo och Antti Hynynen representerar Haka i fotbollsligan nästa säsong. Alla tre har skrivit på för två år framåt.

28-åringen Korhonen är målvakt och kommer från MyPa. Mäkitalo, 23, kommer från mästarlaget Inter, medan 24-åringen Hynynen spelade för Tampere United och KuPS under den nyss avslutade säsongen. De två sistnämnda är mittfältare.

Försvaren Pietari Holopainen stannar i Haka minst ett år till efter att ha skrivit på ett nytt kontrakt. (FNB)

BOWLING

Hedemora juniorer–Ålands Bowlingförbunds juniorer, 1 november
Flickor: 1) Ida Sandström BK Komet 899 poäng, 2) Alexandra Holmqvist BK Komet 817, 3) Matilda Åkerblom BK Komet 633.
Pojkar: 1) Jacob Korsman BC Clipper 1065, 2) Frank Röholm BK Komet 940, 3) Jonas Boman BK Käglan 917.

BOWLING

Klubbkamp MPF-Täby, Täby bowlinghall, 3 november
Täby 15083 poäng – MPFs 15186 poäng
Bästa åländska spelare: Göran Sjöberg 838, Brita Johansson 698.

Nyan rättar

■I onsdagens artikel med rubriken "Svalt intresse för spel i IFK" vill IFK Mariehamns klubbdirektör Peter Mattsson framhålla att det inte är ett citat från honom.

Sport på gång

LÖRDAG

Volleyboll
Vikingahallen
Division I, damer: 14.30
Jomala IK-Uppsala.

Innebandy
Baltichallen
Division I: 16.30 NGD-Classic II.
Division II, herrar: 19.00
Våsc-KoPo.

Ishockey
Islandia
Västskultigan: 17.30 IFK
Mariehamn-PaRa.

SÖNDAG

Hästsport
RK Sleipner
Dressyr tävling: 11.00 X-lätt
+ LC:1.

Volleyboll
Vikingahallen
Division I, herrar: 14.30
Jomala IK-Uppsala

Dålig utdelning mot Ålandsbanken

Svettigt på bänken. Peter Gerkman, närmast, och Johan de Mander, längs till höger, hade fullt upp med att hålla ordning på taktiken mot Ålandsbanken.

INNEBANDY. –Det var just de där luftbollarna jag varnade för. När de går in mot mitten, säger Johan de Mander.

Han visar på taktiktaflan hur laget ska spela. Det gäller nämligen att täppa till framför mål mot ett lag som Ålandsbanken. Men det är inte alltid som det lyckas.

Nyan tar plats på bänken tillsammans med IBK Mpmpp under onsdagens match i Innebandyligan.

Det smäller direkt. Bara några minuter in i den första perioden. **Martin Storkärr** i IBK Mpmpp får matchens första läge och han gör inga misstag. Men det är bara inledningen på den elva mål långa matchen.

Men vi stannar kvar i den första perioden så länge. En period då Mpmpp står emot Ålandsbankens starka kollektiv.

–De är någorlunda rutinerade och samspelade. Det är det värsta. De vet var de har varandra och hur de spelar, säger Johan de Mander.

Boll efter boll dimper ner

framför mål. Taktiken från Ålandsbanken är klar. In med bollen i slottet och skjut. Helt plötsligt är det kvitterat. Men lika plötsligt tar Mpmpp åter ledningen. Den här gången genom **Joel Nordberg**.

Taktiken är klar till den andra perioden: Mitten ska täppas igen.

–Tidigare körde vi 2-2-1 i både defensiv och offensiv zon. Men nu har vi växlat om eftersom Ålandsbanken står framför mål och fiskar bollar. Vi kör 2-1-2 i defensiven och 2-2-1 i offensiven, säger de Mander.

Många trötta spelare

Så, mitten täpps igen, men samtidigt öppnas andra ytor upp. Ett märkligt backhandskott från sargen letar sig in mellan **Peter Mattsson** och hans högra stolpe. Återigen har Ålandsbanken kvitterat.

–Det var ändå ett ganska turmål de hade, hörs det från Mpmpps bänk.

–Ja, det var tur, svarar någon.

Ett likadant mellanrum. Men vid den andra stolpen. Kanske

ett turmål igen och för första gången i matchen tar Ålandsbanken ledningen. En ledning som ska visa sig omöjlig att hämta upp.

–Ja, usch, i första spelade vi som vi ska. I början fungerade det bra men vi börjar nog bli lite trötta, säger **Stefan Karlsson**.

Snygg reducering

Den enda som håller nere siffrorna i den andra perioden är egentligen Peter Mattsson i Mpmpps mål. Men Ålandsbankens fjärde mål kan han inte förhindra. Sedan, som en blixt från klar himmel drar **Peter Gerkman** till i offensiv zon och reducerar till 3–4.

–Det var ju snyggt. Det är bra att öppna målkontot för säsongen med ett sådant mål, säger han

Har ändå utvecklats

Bara minuten efter kommer kvitteringen. **Dennis Lindqvist** får skottläge och sätter bollen högt bakom Ålandsbankens målvakt. 4–4. Och Johan de Mander är hoppfull inför den tredje perioden.

–Det här tror jag vi ska ta hem, säger han. Bara de orkar.

Men det är just orken som sätter stopp för Mpmpp. Orken och några helt omöjliga skott från Ålandsbankens klubbor. Både 4–5 och 4–6 kommer från vinklar som annars inte existerar. Det sjunde och sista målet för tankarna till sovjetiskt klapp-klapp-spel.

–Jag fattar inte var de får de där lägena från, säger Peter Gerkman uppgivet på bänken.

Men Johan de Mander är ändå inte helt missnöjd med förlusten. Visst, det var några skitmål men det måste man räkna med.

–Jag tycker ändå vi har utvecklats ordentligt, säger han. Från början sprang vi runt som fem höns på planen.

Förlusten innebär att IBK Mpmpp nu ligger på en niondeplats i tabellen. Efter fyra matcher har de en seger och tre förluster.

JOHAN LARSSON
johan.larsson@nyan.ax
tfn 528 462

Foto: ERKKI SANTAMALA
erkki.santamala@nyan.ax
tfn 528 470

HERRAR		
Fett	4	12
El Maccos	4	12

IF Fram	4	11
La Vecchia Signora	4	10
Lemlands IF	3	7
IF Fram 2	4	7

Ålandsbanken	4	6
Eckerö IK	3	3
IBK MPMPP	4	3
Zeke IK	4	3
TVL	4	3
Liffarna	3	3
Referee Killers	4	2
Brändö IK	3	0
VASC	4	0

DAMER		
IBK Hammarland	3	9
Gasen i botten	3	6
J.A.N.	4	6
IF Fram D	3	3
HIK	3	0

INNEBANDY

Innebandyligan, 5 november.
Herrar: BK Mpmpp-Ålandsbanken 4–7; El Maccos-Brändö IK 10–1; Referee Killers-Lemlands IF 0–8; IF Fram-Zeke IK 6–2.
Damer: J.A.N.-IF Fram D 4–3; Gasen i botten-IBK Hammarland 3–5.

Stefan Karlsson i IBK Mpmpp som funderar över taktiken.

Öppnade målkontot. Martin Storkärr var en av Mpmpps bästa spelare och gjorde också matchens första mål.

Fina räddningar. Peter Mattsson i Mpmpps mål hade visserligen svårt med många skott men gjorde samtidigt ett par kalasräddningar när Ålandsbanken pressade för fullt.

! Ölflaskor ska i framtiden förses med information om näringshalterna i drycken. Kalorimängden samt mängden protein, kolhydrater och fett i drycken ska framgå av flaskan.

riksnytt

Ministergruppen för inre säkerhet beslöt på onsdagen om åtgärder för att intensifiera övervakningen av internet. Enligt beslutet ska polisen utarbeta rekommendationer för internetoperatörerna om hur och vilka uppgifter på webben som borde ges till polisen.

Regeringens mål: slut på elimport

HELSINGFORS. Finland ska bli självförsörjande vad beträffar energiproduktion och den egna produktionen ska kunna täcka konsumtionstoppar och möjliga produktionsstörningar.

I den långsiktiga klimat- och energistrategin som godkändes av statsrådet på torsdagen för att läggas fram för riksdagen påpekas dock att man när man bygger ut den egna produktionen kommer att gynna anläggningar som har små eller inga utsläpp alls av växthusgaser. I strategin framträder ekonomiskt lönsamma och miljövänliga vatten- och vindkraftverk.

Om kärnkraft sägs att det behövs ett principbeslut för utbyggnad av kärnkraft redan under denna regeringsperiod. I praktiken betyder det att Finland kommer att bygga åtminstone ytterligare ett kärnkraftverk. Utgångspunkten är dock att kärnkraften inte byggs ut för en permanent el-export.

Byggandet av Vuotosbas-sängen förbigås med en omnämmande. Vattenlagen ändras inte under denna regeringsperiod så att bassängen kunde byggas.

Strategiskt mål

Statsrådet uppställer som ett strategiskt mål för Finland att stoppa ökningen av och minska slutförbrukningen av energi. Meningen är att slutförbrukningen år 2020 vore högst 310 terawattimmar, när den utan några energipolitiska åtgärder skulle stiga till 347 miljoner terawattimmar. I mitten av århundradet bör slutförbrukningen var en tredjedel mindre än år 2020.

Elförbrukningen får också

Vindkraft. Finland ska inom de närmaste åren satsa allt mer på att använda förnybara energikällor. Foto: ERKKI SANTAMALA

ett övre tak. Konsumtionen bör vara högst 90 terawattimmar om 12 år. Utan särskilda åtgärder vore den fem terawattimmar högre. I viss mån ska energisystemet baseras mer på elektricitet än tidigare.

Finland ska inom de närmaste åren satsa allt mer på att använda förnybara energikällor. Målet är att höja

andelen förnybar energi till 38 procent fram till år 2020 i enlighet med det åtagande som EU-kommissionen föreslagit för Finlands del. För att gynna användandet av förnybar energi införs inmatningstariffer som ger producenterna ett visst garanterat pris.

De förnybara energikällornas andelsökning av för-

brukningen från 21,5 procent år 2005 är enorm. 30 terawattimmar är mer än vad dagens kärnkraftsverk och kommande kärnkraftverk producerar totalt. De viktigaste förnybara energikällorna i Finland är bioenergi, i synnerhet virkesbase-rade bränslen, vattenkraft, vindkraft, jordvärme och solenergi. (FNB)

Sms-bombardemang blir hemfridsbrott

ÅBO. I framtiden kan personer som skickar störande sms bli dömda för hemfridsbrott, skriver tidningen Turun Sanomat.

Justitieministeriet förbereder ett förslag till en ändrig av strafflagen. I det blir sändande

av osakliga textmeddelanden jämförbart med skymfande eller hotfulla telefonsamtal.

Reklam-sms ska även i framtiden vara tillåtna.

– Textmeddelanden som sänds i marknadsföringssyfte är sällan ämnade att bryta mot hemfriden, motiverar ex-

perten Matti Marttunen vid justitieministeriet.

Prövat i HD

Det är meningen att regeringen behandlar lagförslaget före årsskiftet.

I september beslöt högsta domstolen att sms inte är ut-

gör brott mot hemfriden.

Fallet härrör sig från slutet av fjolåret, då en man bombarderade en kvinna med nästan dagliga samtal och sms. Tingsrätten dömde honom enbart för samtalen, och högsta domstolen ändrade inte domen.(FNB)

Ekonomi

Prognoserna för bilhandeln sänktes

HELSINGFORS. Bilbranschen har kraftigt sänkt sina försäljningsprognoser både för nästa år och för i år.

Branschens prognosgrupp uppskattar att det nästa år säljs cirka 120.000 nya bilar. Den osäkerhet som finanskrisen orsakat konsumenterna anses vara orsaken till att försäljningen minskar.

Också prognosen för detta år ha sänkts. Branschen uppskattar nu att det under detta år nyregistreras 140.000 bilar.

Tidigare väntade bilhandlarna att de i år säljer 151.000 nya bilar.

Bilhandeln stimulerades under årets början av en skattereform som sänkte priserna på bilar med små utsläpp. Sedan dess har dock situationen förändrats. I oktober var antalet nyregistreringar 8 procent mindre än under samma månad i fjol.

Centralförbundets ordförande **Matti Pörhö** säger att bilhandlarna ändå ser med tillförsikt på nästa år. För närvarande är situationen inom

branschen nämligen betydligt bättre än under tidigare lågkonjunkturer. Dessutom

Ingen Obama-effekt på börsen

■NEW YORK. Valet av **Barack Obama** till USA:s nästa president lyckades inte skingra investerarnas oro. Börskurserna i New York dök på onsdagen.

Dow Jones-indexet föll med 5,05 procent till 9138,27 poäng och Nasdaq med 5,53 procent till 1681,64 poäng. Investerarna

stöds bilförsäljningen av att räntorna och bränslepriserna har gått ned. (FNB)

oroar sig fortfarande för den krympande ekonomiska tillväxten, den stigande arbetslösheten och bankernas kreditproblem.

Tisdagens uppsving på nästan tre procent var det genom tiderna bästa resultatet för en valdag på New York-börserna. (FNB–AFP)

Världen just nu

Spekulation om USA-ministrar

■ **CHICAGO.** Teorierna om vilka ministrar **Barack Obama** kan komma att utse haglar i amerikanska medier. Två namn nämns oftare än andra. Bushs försvarsminister **Robert Gates** kan komma att stanna på sin post och president **Bill Clintons** finansminister, den erkände ekonomen **Larry Summers**, kan göra comeback.

När USA krigar i både Irak och Afghanistan och sjunker ner i ekonomisk kris är det förstås två avgörande poster.

Två ur klanen Kennedy kan också komma att få ledande befattningar, säger demokratiska källor till nyhetssajten Politico. Miljörättsadvokaten **Robert F Kennedy Jr**, vars berömda far mördades 1968 när han försökte bli president, övervägs som chef för miljöskyddsstyrelsen EPA. Hans kusin **Caroline Kennedy**, dotter till den mördade presidenten **John F Kennedy**, lär övervägas som FN-ambassadör.

Framträdande personer inom Obamas effektiva valkampanj, såsom chefen **David Plouffe** och strategen **David Axelrod**, kan också räkna med fina jobb. Några av namnen väntades bli offentliga nästa vecka. (FNB–TT)

Obama-jobb för "Rahmbo"?

■ **CHICAGO.** **Barack Obama** har erbjudit hårdføre Clintonveteranen **Rahm Emanuel** jobbet som sin närmaste medarbetare.

Det kan behövas, särskilt för att hålla den demokratiska kongressen stången.

Emanuel har erbjudits jobbet som stabschef i Vita huset. Han rapporteras vara intresserad men ska inte ha skrivit på något anställningsavtal ännu. Han är känd som en mycket rättfram politiker, vilket rönt honom öknamnet "Rahmbo".

Valet av stabschef kan tolkas som ett "good cop, bad cop"-upplägg. Obama själv är enligt medarbetare känd för sitt lugn och har därför kallats No Drama Obama. Den blivande presidenten väntas föra med sig en ledarstil präglad av överläggningar och betänksamhet. Det är en stor kontrast mot Bush som är känd för att gå mera på magkänsla.

Emanuel, mäktig i representanhusets hierarki, kan därför bli användbar när en med amerikanska mått vänsterinriktad och spendersugen kongress nu äntligen fått en partikamrat på presidentposten.

Wall Street Journal pekar i en ledare ut ett tiotal "feodalherrar" i representanhuset som Obamas verkliga opposition. Med förslag om drastiskt minskade försvarsanslag, indragna skatteavdrag för medelklassen och krav på rättsliga utredningar mot delar av Bushregeringen kan de omintetgöra Obamas planer på flera viktiga områden.

Med bara tio veckor till presidentinstallationen den 20 januari är det även i övrigt bråttom att tillsätta de hundratalts tjänster som utgör den centrala förvaltningen, en uppgift Obamas närmaste rådgivare har förberett sig på sedan i somras.

Det blev bara en tur till gymmet efter valnatten innan den blivande presidenten höll långa möten med sina medarbetare i hemstaden Chicago om arbetet med att ta över efter George W Bush i Vita huset.

Bush själv lät närmast översvallande när han välkomnade sin efterträdare. Han väntade sig att synen när president Obama och hans familj stiger in i Vita Huset blir "rörande".

–Miljoner amerikaner kommer att svälla över av stolthet vid detta inspirerande ögonblick som så många väntat så länge på, sade Bush. (FNB–TT)

Republikaner skakade av förlusten

■ **STOCKHOLM.** När dammet lagt sig efter demokraten **Barack Obamas** valseger ställs republikanerna inför stora svårigheter. Starkt försvagat måste partiet både välja väg och försöka hitta en ny ledare.

Valrörelsen utvecklades till ett stort nederlag och den politiska kartan i USA ritades om. Trofasta republikanska delstater svek och partiet tappade inflytande i kongressens båda kammare.

Flera analytiker tror nu att det kan ta lång tid för republikanerna att återhämta sig.

–Republikanerna är splittrade i tydliga fraktioner som kommer att skylla nederlaget på varandra och försöka ta makten i partiet, säger **Michael Tanner**, analytiker på tankesmedjan Cato Institute till Guardian.

Antagligen kommer partiet att röra sig mot politikens mittfåra och försöka återta de mittenväljare som Obama lyckades övertyga. Partiet lär också vilja bygga upp en gräsrotsrörelse liknande Obamas.

Det största problemet är att partiet saknar en klar ledare. Som möjliga kandidater nämner amerikanska medier **Mitt Romney** och **Mike Huckabee**, som båda gjorde bra från sig i primärvalen.

Men en ny generation väntar på sin tur och årets nederlag kan innebära en öppning för partiets yngre kongressmedlemmar och guvernörer.

Washington Post skriver att flera yngre republikaner från partiets mer konservativa kretsar står redo:

–Det är massförändring på gång. De yngre medlemmarna har blivit partiets ledare. Det är de som står kvar. Vi är det enda som finns kvar, säger **Devin Nunes**, 35 år gammal och invald i representanhuset.

Ett annat namn som nämns är **Sarah Palin** som, trots att hon utmålats som en av anledningarna till årets förlust, har starkt stöd bland flera republikanska tankesmedjor och medier på högerkanten. Själv har Palin inte velat spekulera i framtiden.(FNB–TT)

Pangpris på förtullning

Posten sänker priset till

17 €

Bengt Bengtsson Ab
Gågatan 12
22100 MARIEHAMN

FAKTURA

Datum: 31.10.08
Fakturanr: 997756
Förfallodatum: 14.11.08
Kundnr: 808
Dröjsmålsränta: 8 dag
Anmärkningstid:

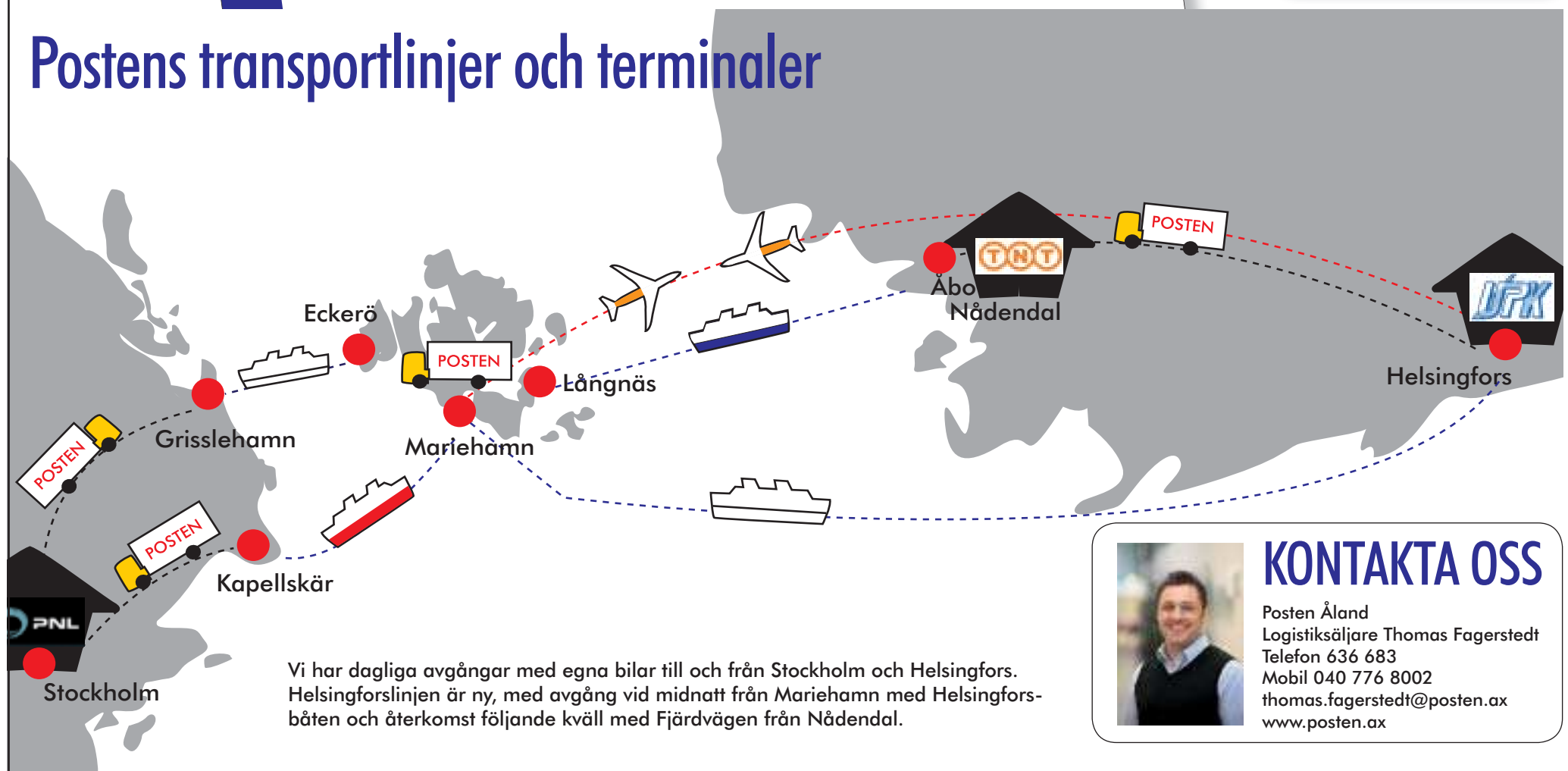
Exempel på våra speditorsavgifter

Beskrivning	Pris exkl. moms
Aviseringsavgift	0,-
Skattegränsklarering, inrikes	0,-
Importförtullning	från 17,- (tidigare 22,95 €)
Exportklarering	12,- (tidigare 16 €)
Speditorsavgift på DPD-paket från Sverige	0,-
Speditorsavgift på TNT-försändelser	0,-
Speditorsavgift på inrikesförsändelse via Itella	0,-

FAKTA

Efter tre år av intensiv IT-utveckling har vi startat ett eget Track & Trace-system med elektronisk förtullning och automatisk fakturering. Jobbet att utföra förtullningarna blev så effektivt att vi från och med den 5 november kan sänka speditorspriset.

Postens transportlinjer och terminaler

Vi har dagliga avgångar med egna bilar till och från Stockholm och Helsingfors. Helsingforslinjen är ny, med avgång vid midnatt från Mariehamn med Helsingforsbåten och återkomst följande kväll med Fjärdvägen från Nådendal.

KONTAKTA OSS

Posten Åland
Logistiksäljare Thomas Fagerstedt
Telefon 636 683
Mobil 040 776 8002
thomas.fagerstedt@posten.ax
www.posten.ax

► MÖTEN

ECKERÖ
KOMMUNKommunfullmäktige
i Eckerö

sammanträder

i Kommungården i Överby onsdagen den 12 november 2008 kl. 19.00

Marie Löfström
Kommunfullmäktiges
ordförande

► ENTREPRENADER

Ålands
landskapsregeringutbjuder på
totalentreprenad
**ombyggnad och
installationer för
ny datorhall**

(ca 40 m²) i bergs-
skyddet i Mariehamn.

Arbetet skall färdig-
ställas till 30.5.2009

Erforderliga anbuds-
handlingar erhålles
från landskapsre-
geringens registra-
torskontor.

Anbud skall vara
registratorskontoret
tillhanda **senast den
4.12.2008 kl. 16.15.**

Eventuella förfråg-
ningar kan ställas till
projektingenjör Eli-
sabeth Rosenlöf, tel
25184.

www.regeringen.ax

► LEDIGA PLATSER

Ålands
landskapsregering

På entreprenad utbju-
des nybyggnad av
gång- och cykelväg
längs med landsväg nr
3 på sträckan Österkal-
mare vägskäl - Lem-
ström, sektion 0-2870, i
Jomala kommun.

Entreprenadhand-
lingar kan avhämtas
från trafikavdelning-
ens kassa, där avgiften
100 € för vägombyggn-
aden återbetalas om
handlingarna returne-
ras senast 9 december
2008.

Anbud märkta "Anbud
Önningeby gång- och
cykelväg" skall vara
inlämnade till registra-
turen vid Ålands land-
skapsregering senast
21 november 2008 kl.
16.15.

Närmare uppgifter om
vägombyggnaden läm-
nar vägingenjör Stig
Janson, tfn 25000.

Mariehamn
4 november 2008

Stig Janson, vägingenjör

Nyan rättar

■ Även Läderbiten saknades
bland butikerna som varit med
från starten i reportaget i tisdag-
sens tidning om Sittkoffs 15 år.

► UTHYRES

Servicehuset Rönngår-
den i Jomala lediganslår

en lägenhet

ledig från 1 december
2008

Lägenheten är 42,4 m²,
sovalkov, vardagsrum +
kök och har en liten ute-
plats.

Du som söker ska vara
pensionerad och vid an-
sökningsstillfället ha
Jomala kommun som
hemort.

Mer information får du
av en servicehusföre-
ståndaren per telefon
31 686 samt ansöknings-
blanketten kan hämtas
på Rönngårdens kansli.

Ansökningsblanket-
terna skall vara servi-
cehusföreståndaren till-
handa **senast 21.11.2008
kl 16.00.** Under adress:
Servicehuset Rönngår-
den, Pipsvarvarvägen 2,
22150 Jomala.

Jomala den 6.11.2008
Vik. servicehusföre-
ståndare Linda
Henriksson

► ÖVRIGT

UPPHITTAD!

Kastrerad
bondrandig
frasse har
vistats i
Syllöda,
Saltvik.

Vi söker nya hem!

Tjalle, 6 månader, blandras
mycket trevlig & social.

Totte,
3,5 år,
kastredad,
social &
kelig

Läs mer om oss på
www.djurskydd.net

JOURTELEFONEN
0457 3424 850

vardagar 19-21, samt helger 10-13

Nya Åland

Ville föra fram min åsikt

■ **Replik** på Folke Sjölund
svar angående riksdagsvalet

För min del ville jag med
min insändare endast klar-
göra min ståndpunkt efter-
som pressmeddelandet såg ut
som om den parlamentariska
valkommittén kommit till ett
enigt utlåtande.

Tyvärr var jag förhindrad
att delta på det möte som
uppenbarligen blev det sista i
riksdagsvalsärendet. Själv har
jag varit den enda i kommit-
tén som uttalat stöd för att gå
in för preferensvalsystemet.
Så särskilt förvånad behöver
inte Folke Sjölund bli över
det. Motargumenten har hela
tiden varit ungefär det som
Folke skriver i sin insändare.
Så efter att ha lyssnat på det
tydliga ointresset till föränd-
ring av valsystemet så har
jag dragit mina slutsatser på
följande sätt:

■ det är ingen idé att komma
med förändringsförslag om
man inte får något understöd,
■ eftersom övriga i kommit-
tén är överens så återstår en-
dast att skriva en reservation
om man är av annan åsikt och
■ eftersom arbetsordningen i
kommittén inte är att samt-
liga behöver underteckna
kommitténs rapporter så är
en skriftlig reservation inte
möjlig varför ett eget of-
fentligt ställningstagande är
enda möjligheten att anmäla
avvikande åsikt. Därav insän-
daren.

Några reflexioner kring
Folke Sjölund's motargument.
Hans tanke om att man inte
ska ändra i valsystemen för
att "det är viktigt att väljarna
känner igen det valsystem
som tillämpas" leder ju till
den slutsatsen att ingenting

ska förändras. Då kan man ju
undra varför vi haft en kom-
mitté som sysslat med frågan
i ett halvårs tid om det inte är
förändring vi vill uppnå, eller
hur?

Gällande preferensval:
Preferensval är alltså
prövat på andra ställen så det
är inget "rent experiment".
Preferensval skulle som sagt
förstärka ersättarens folkliga
stöd, från som nuvarande
system som haft lägst 2,8
procent till kanske runt 30
procent.

Problemet för Sjölund
är att det någon gång kan
komma att bli en socialde-
mokrat som blir ersättare
vilket inte är ett problem
för folket om man röstat
på det sättet. Folkviljan har
alltid rätt, som en tidigare
riksdagsman med lång erfa-
renhet sagt.

Sjölund talar om risken att
en borgerlig riksdagsman
(det korrekta benämningen
är väl riksdagsledamot) med
preferensval skulle kunna få
en socialistisk ersättare. Den
risken är väl minimal. Något
socialistiskt parti finns inte på
Åland vad jag känner till.

Hur som helst så lär det
inte bli något preferensvals-
system eftersom det inte finns
någon majoritet för det. Det
hade varit fräschtt att våga
förändra valsystemet, men
tåget har nog gått för den här
gången! Vi får nu se framöver
om det finns några ändrings-
funderingar på lagtings- och
kommunalvalen.

Jan Mattsson
Ledamot i den
parlamentariska
valkommittén

Litteraturpriset en gåva
att hantera med ansvar

■ **Gratulationer** till Åland
som nu får nominera kan-
didater till Nordiska rådets
litteraturpris!

Detta är verkligen en
arbetsseger och resultatet av
ett ihärdigt politiskt arbete
där alla dragit åt samma håll.
Redan 2003-04 skickade
lagtingets kulturutskott en
skrivelse till Nordiska rådet
och sedan dess har åländska
representanter drivit frågan
både i Nordiska rådet och
ministerrådet.

Nu när Åland har getts
möjlighet att nominera gäller
det att hantera frågan efter-
tänksamt och ansvarsfullt.
En bedömningskommitté
bör tillsättas inför nästa års
nominering och det är viktigt
att bedömnarna besitter stor
kunskap om språk och lit-
teratur.

Landskapsregeringen bör
göra ett tydligt regelverk med

klara definitioner kring vem
som kan nomineras och hur
bedömningskommittén ska
tillsättas. En självklar ut-
gångspunkt är att litteraturen
är fri och obunden till form
och innehåll. De nominerade
verken får inte reduceras till
att enbart handla om Åland
och "åländska sedvänjor".
Det är viktigt att kriterierna
för bedömningen uteslutande
betonar språklig och litterär
kvalitet och att verken är
skrivna av författare som är
födda eller bosatta på Åland.

Att ta hem priset var en
politisk framgång. Genom att
nominera verk av hög konst-
närlig och språklig kvalitet
kan man stärka den åländska
litteraturens renommé i
nordiska sammanhang. Då
blir priset också en kulturell
framgång, vilket faktiskt är
ännu viktigare.

Camilla Gunell (s)

Åländska aktiekurser

6.11.2008	KÖP	SÄLJ	DIV.
M:hamns tryckeri	500,00	850,00	45,00
M:hamns parti	2.000	2.400	100,00
M:hamns telefon	2.400	2.500	92,00
Eckerö rederi ab	32,00	34,00	2,00
Hildegard	52.000	–	3.000
C Rundberg	120,00	130,00	2,20
ÅTT	–	80,00	1,00
Alfa	20.000	–	1.000

HELSINGFORSBÖRSEN

Nordea	6,92	6,93	0,50
Nokia	12,35	12,37	0,53
TeliaSonera	3,70	3,72	0,42
Viking Line	32,50	33,00	1,00
ÅAB A	27,00	27,50	1,00
ÅAB B		20,80	20,99
1,00			

En liten svacka på en snygg rekyl. Så säger **Tomas Storgård** på Ålands-
banken om de senaste rörelserna på börserna. Efter de turbulenta
dagarna i slutet av oktober har en del aktier gått upp med över 50
procent. Han nämner som exempel SEB, Svenska enskilda banken,
som var nere i 56 kronor och i går låg på över 90. Att börserna i går
öppnade neråt kallar han sund vinsthemtagning.
Storbritannien slog till i går med en räntesänkning på 1,5 procenten-
heter, vilket kom som en positiv överraskning för marknaden. Euro-
peiska centralbanken väntade räntesänkning på 0,5 procentenheter
blev i och med det något av en besvikelse. men Storgård påpekar att
Storbritannien har ett större utrymme för sänkningar.
Han sammanfattar att den enorma nergången förra veckan har följts
av en hälsosam rekyl med lugnare handel och mindre kast. Men i dag
kommer arbetsmarknadssiffrorna för USA i oktober och de kan ställa
till det om det vill sig illa.
Orkla låg i går på 51,70 Nkr.

Är smör nyttigt
eller onyttigt

■ **Jag fick** nyligen syn på
några skrämmande fakta på
nätet

Stämmer dessa påståen-
den? Finns det acetone, nickel,
blekmedel med mera i alla
margariner?

Hittade det på denna
hemsida <http://www.gunnar-lindgren.com>, där det påstås
att livsmedelsverket erkänner
det.

Vad tänker då beslutsfat-
tarna när de säger att barnen
i skolan ska äta mjölkfria
margariner ? Borde de inte
äta äkta smör i stället? Om
det är hälsan det handlar om
Känner beslutsfattarna till
dessa fakta? Om så är fallet
måste det vara pengar som
styr?

Från Wikipedia:

Ghee, klarat smör, ibland
ghi, mejeriprodukt som
används framför allt indisk
matlagning. Ghee framställs
genom att råvaran smälts och
vätskan kokas bort, varefter
den proteinrika smörmas-
san skummas av. En massa
av mjölkskum blir därvid en
slaggprodukt.

Färdig ghee förpackas luft-
tätt och kan då lagras lång tid
utan kylning. Att varan håller
sig beror på att enzymer
kokats bort. Ghee förstörs
genom oxidation om den
lagras öppet.

Ghee har en nötaktig
bismak.

Vid matlagning lämpar sig
ghee mycket väl för frityr.
Ghee smälter utan att få
bränd bismak.

Vad tänker då beslutsfattarna när
de säger att barnen i skolan ska
äta mjölkfria margariner ? Borde
de inte äta äkta smör i stället?,
undrar insändarskribenten.

Fetterna i ghee är nästan
uteslutande mättat fett.
Hjärtkärlsjukdomarna har
ökat i Indien sedan de slutat
med ghee och börjat med bil-
liga vegetabiliska oljor, varför
man kan ifrågasätta den tra-
ditionella bilden av att mättat
fett skulle vara hälsovådligt
matfett

Här menas ju att smörfett
är nyttigt? Stämmer det?

Kan ni svara på mina frå-
gor? Kan ni få tag på besluts-
fattarna och be dem svara?

Har ni redan skrivit om
detta så har jag missat det
kan ni då hänvisa till nåt så
jag får läsa

Orolig förälder

Fixar-Malte än en gång

■ **Det** Fixar-Malte ska
syssla med är småsysslor och
tjänster som att byta glöd-
lampor, hämta ned saker från
höga skåp etc. Sánt som för
gamla och handikappade är
omöjligt eller svårt att utföra.
Den här typen av tjänster
kan svårligen kommersiali-
seras. Städning, fönstertvätt,
trädgårdsarbete o. dyl. kan
däremot vara tjänster som
kan formas till en livskraftig
affärsidé, som den **Ann Lind-
berg** har.

Jag tycker det vore en för-
del om herr **Lampi** läste på

litet förrän han börjar blanda
ihop äppel och päron.

Sen vad det offentliga ska
syssla med eller inte syssla
med avgörs ytterst av innevä-
narna själva. Nu är det så att
över 25 procent av Marie-
hamns befolkning vill att
Mariehamns stad ska tillhan-
dahålla Fixar-Malte tjänster.

Det här med demokrati
tycker jag är bra!

Kalle Fogelström (s)
Ordf. i "Fixar-Malte
kommittén"

TV-programmet

fredag 7 november

7.00 Gomorron Sverige [35710200]
10.30 UR [5477858]
13.00 Rapport [53656]
13.05–13.50 Debatt [6047378]
14.40 Carin 21:30 (R) [745194]
15.10 Svensson, Svensson (R) [4371991] Del 7 av 13. Grannarna Hedbergs hus ska säljas.
15.40 Andra Avenyn (R) [4394842]
16.10 Gomorron Sverige [7784007]
17.00 Rapport [31842]
17.05 Hannah Montana [5360281]
17.30 Djursjukhuset [4939] Reportageserie. Del 3 av 10.
18.00 Bolibompa [40692]
18.55 Sportnytt [2824378]
19.00 Rapport [16397]
19.10 Regionala nyheter [6909026]
19.15 Go'kväll [670945] Den legendariska schlagertext-författaren Ingela ”Pling” Forsman bjuder fyra personer på middag. Programledare: Beppe Starbrink. Även 9/11.
20.00 Kulturnyheter [59026]
20.15 Regionala nyheter [1437910]
20.30 Rapport med A-ekonomi [910]
21.00 Doobidoo [50397] Musikalisk frågelek. Del 10 av 12. Sofia Källgren och Peter Johansson tävlar mot Anne-Lie Rydé och Lennie Norman. Programledare: Lasse Kronér.
22.00 Robins [303] Pratshow. Gäster: Claire Wikholm och Claudia Galli.
22.30 Och så kom Polly [19129] **FILM** Amerikansk komedi från 2004. Reuben Feffer är en neurotisk riskanalytiker. Hans liv är välplanerat; han är lyckligt nygift och han tar inga risker i livet. I rollerna: Ben Stiller, Jennifer Aniston, Philip Seymour Hoffman. Regi: John Hamburg.
0.00 Morgonsoffan (R) [9595] Del 6 av 12. Även 8/11.
0.30 Kulturnyheter [4512595]
0.45 Malibu's most wanted [9387663] **FILM** Amerikansk komedd från 2003. I rollerna: Jamie Kennedy, Taye Diggs.
2.10-9.05 SVT24 [67691137]

10.30 24 direkt (R) [26183113]
16.50 Himlen kan vänta [2999910] Dokumentärserie. Del 1 av 8. Ett dödligt hot. Serie om och med fem personer som mitt i livet drabbats av en livshotande sjukdom. Även 9/11.
17.20 Dr Åsa (R) [96026] Populärmedicinskt hälsoprogram. Del 4 av 10. Hur kan något som till en början får oss att njuta och må bra, förvandlas till vår värsta fiende? Repris från 4/11. Även 8/11, 10/11.
17.50 123 saker (R) [43674] - varje svensk bör veta. Svensk faktaserie från 2008. Del 5 av 10. Brott. Före detta rikspolischefen Björn Ericsson är med och stoppar knark i en klack. Repris från 5/11. Även 8/11, 8/11.
18.20 Nyhetstecken [3017465]
18.30 Oddasat [24945]
18.45 Uutiset [502945]
19.00 Sex grader [25842] Amerikansk vetenskapsdokumentär från 2008. Boken av Mark Lynas blev en bestseller över hela världen.
19.55 Rapport [5942007]
20.00 Vem vet mest? [6216] Frägesport. Även 9/11.
20.30 Ramp [5587] Ungdomsmagasin. Tonårsmakt. Vad är makt och vem har makten över ditt liv? Vi pratar med Blondinbella och Anton Abele.
21.00 Tillflykt (R) [14007] K special. Vad har en före detta punkmusiker, en åldrande fotograf, en död författarinna och Västerbotten med varandra att göra? Även 9/11, 10/11.
22.00 Aktuellt [3552]
22.30 Beckman, Ohlson & Can [2823] Kultursamtal. Del 7 av 13.
23.00 Sportnytt [47858]
23.15 Regionala nyheter [2968587]
23.25 Rapport [6800465]
23.30 Brotherhood [85303] Del 3 av 10. Michael och Eileen får stöd av Colin efter en oväntad händelse.
0.25 Annas eviga (R) [28798] Samtalsprogram. Del 2 av 8. När allting kraschar – vad händer då?
0.55–1.25 Kobra (R) [4082935] Kulturmagasin. Även 9/11.

7.30 Nanny [996991]
8.00 Våra bästa år (R) [4430668]
8.55 Montel Williams show [2122755]
9.50 Top model 7 (R) [2536858]
10.45–11.40 Oprah (R) [5404656]
12.30 Rachael Ray [1500262]
13.25 Våra bästa år [2554303]
14.15 Oprah [529533]
15.10 Close to home [3526991]
16.00 Project runway [177939]
17.00 Top model 7 [259587]
18.00 Simpsons
18.00 Extreme home makeover [253303] Amerikansk inredningsserie.
19.00 How I met your mother [656216] Amerikansk romantisk komediserie.
19.30 Scrubs [655587] Amerikansk komediserie från 2002-03.
20.00 Ensam mamma söker (R) [912939] Svensk realityserie.
21.00 Sing a long (R) [545281] Svenskt underhållningsprogram från 2008. Del 8. Claes Malmberg tävlar med Anna Sahlin och Christer Sandelin. De möter Sussie Eriksson som har med sig Katrin Sundberg och Magnus Bäcklund.
22.00 Extra extra! (R) [569736] Svenskt humorprogram från 2008. Del 8. Nyamko Sabuni tävlar tillsammans med Märten Andersson och Kodjo Akolor. De möter Niklas ”Mat-Niklas” Ekstedt, Tobias Persson och Anna-Lena Brundin.
22.30 Singing bee [639674] Svenskt underhållningsprogram från 2008. Del 8. I programmet tävlar Samuel Martinsson, Elfar Sigmundsson, Björn Tillaeus, Jessica Areskog, Beatrice Fernström, Sara Widén och Sanna Hellgren-Nilsson.
23.30 Gothika [729842] **FILM** Amerikansk skräckthriller från 2003. I rollerna: Halle Berry, Robert Downey Jr.
1.30 Min kusin Vinny [18536514] **FILM** Amerikansk komedi från 1992. I-rollerna: Joe Pesci, Ralph Macchio.
3.35 Den sista måltiden [6680576] **FILM** Amerikansk komedi från 1995. I-rollerna: Cameron Diaz, Ron Eldard.
5.05–6.00 Huff [8212514]

6.50 Nyhetsmorgon [89659378]
11.00 Nyheterna [114620]
11.05 Efter tio [4231945]
12.00 Nyheterna [590991]
12.05 Efter tio, forts [734939]
12.45 Hem till gården [918533]
13.10 Hem till gården [2662397]
13.45 Nyhetskanalen [2875910]
14.00 Trav: Dagens rätt [739668]
14.30 Full bricka [4624115]
15.25 Nyhetskanalen [9291674]
15.30 Doktor kan komma (R) [597939]
16.25 Will & Grace (R) [3094129]
16.55 That '70s show (R) [3902194]
17.25 That '70s show (R) [511484]
17.55 Doctors [5092303]
18.50 Trav: Fredagsflex [3333378] Svenskt travprogram från 2008.
18.55 Berg flyttar in (R) [3375804] Svensk underhållningsserie från 2008. Del 7 av 8. Nanne Grönwall har haft en hektisk arbetsperiod och inte blir det bättre när Carina Berg flyttar in.
19.20 Keno [503736]
19.30 Lokala nyheter [722823]
19.35 Lokalt väder [1207129]
19.40 Ekonominyheter [6713755]
19.50 Vädret [6719939]
20.00 Nyheterna [570842]
20.30 Postkodmiljonären [579113]
21.00 Idol 2008 [747754] Svenskt underhållningsprogram från 2008.
22.30 Fredag hela veckan [566649] Svenskt humorprogram från 2008. Del 6 av 10. Första akten. Gäster är Johan Ulveson och Johan Rheborg. På scenen står Backyard Babies.
23.00 Nyheterna [257674]
23.25 Idol 2008 [2988281]
23.40 Fredag hela veckan, forts [8999939]
0.10 Numbers [2775175]
1.10 Boston legal [2344021]
2.05 Rebus (R) [5886750]
3.35 Hollywoods hemligheter **FILM** [67772175] Kanadensisk thriller från 2001. I rollerna: Kirsten Dunst, Cary Elwes.
5.40–6.25 Min hund styr mitt liv special (R) [9193446]

6.00 God morgon med A-laget
10.00–11.29 Veta
10.30 Station T: Gymnastik
11.00–11.28 Barnet och orden
15.58 Uteliv Kotka maretarium, där man hittar alla fiskar man kan stöta på i finländska vatten.
16.25 Hill Street Blues (R) Livet, döden, evigheten osv.
17.14 Kortnytt
17.15 Station T: Gymnastik Aerobic-världsmästaren Jouni och programledar-Tom byter roller!
17.45 BUUS-fredag Osynligt.
18.15 TV-nytt
18.30 Obs
19.00 Vi på Langedrag Del 20 av 27.
19.25 Norge runt Kopojkar. Flickor och hästar tycks höra ihop, men hur är det med kor och pojkar? NRK, Norge.
19.30 Pip och papegoja (R) Del 3 av 3. Tobias – förtrollad till papegoja – är infångad av fågelhandlaren.
19.56 Futz En kanadensisk animation om en liten, smart man, som ständigt råkar ut för trassel.
20.00 TV-nytt
20.20 Sportnytt
20.25 5 minuter
20.30 Boktid Robert Åsbacka vann med sin nya roman Orgelbyggaren Svenska YLEs litteraturpris 2008. Sofia Torvalds och Paul von Martens kommenterar romanen med utgångspunkt i temat sorg.
21.00 Nero Wolfe: Herrelös hund (R) Amerikansk deckarserie.
21.45 Dok: Super size me (R) Morgan Spurlock satte sig själv på spel för att kunna färdigställa sin debutfilm. Under 30 dagar åt han endast mat från McDonalds. Han blev deprimerad, fick huvudvärk, förlorade sexlusten och gick 11 kilo upp i vikt.
23.25 Kvällsnytt
23.30 Oddasat
23.45–0.31 Eftersnack

ÅLANDSKANALEN
Kl 18.30, 19.30, 21.30, 22.30, 23.30.

Nyheter/Debattprogrammet ”Rakt på”. Veckans gäster: Oppositionen besöker rakt på och diskuterar budgeten.
Programledare: Nina Fellman.

ÅLANDS RADIO 91.3 MHZ
6.45–10.00 Gomorron. Med Leif Sundberg. **6.50** Beträktelse. Av Ove Sundberg. Även c:a kl. 20:40. **6.55** Ålandsnytt. **7.00** Aktuellt. **7.30** Ålandsnytt. **8.00** Aktuellt. **8.30** Ålandsnytt. **9.00** Musikaletten. Världsmusik. **9.30** Ålandsnytt. **9.45** Sagostunden. I dag lyssnar vi till del 5 av 15 av kapitlet En rymdnatt med Panter ur sagan Dylan Plymsvans, skriven och uppläst av Ann-Christin Waller. Del 1–5. Även i dag 12:30. **10.00–14.00** Mittpådan. Med Tom Wiklund. **10.30** Ålandsnytt. **11.30** Ålandsnytt. **11.40** Musik. **12.00** Aktuellt. **12.10** Evenemangstips. Även 18:15. **12.15** Kulturen. Även 17:45 och i repris söndag 9:15. **12.30** Sagostunden. Del 1–5 av kapitlet En rymdnatt med Panter ur sagan Dylan Plymsvans, skriven och uppläst av Ann-Christin Waller. **13.00** Ålandsnytt. **13.03** Veckans gäst. Även lördag 13:00. Med Tom Wiklund. **14.00** Ålandsnytt. **14.03–16.00** Firarmix. Med Kjell Brändström. **15.00** Ålandsnytt. **15.03** Firarmix fortsätter. **16.00** Aktuellt. **16.15–17.45** Åland i dag. Nyhetsmagasin med reportage, intervjuer och debatter. Med Tony Wikström. **16.15** Nöjesfredag. Programmet tar pulsen på evenemangs-Åland och innehåller livemusik, intervjuer med artister och humorprogram. **17.00** Ålandsnytt med sportnyheter. Även 19:00. **17.45** Kulturen. Repris **18.00** Aktuellt. **18.03** Ålandsnytt. Även 20:00. **18.06** Musik. **18.15** Evenemangstips. Repris. **18.20** Musik. **18.30** Gäst i Gomorron-studion. Från Gomorron. **18.40** Musik. **19.00** Ålandsnytt med sportnyheter. Från 17:00. **19.10** Åland i dag. Från 16:15–17:00. **20.00** Ålandsnytt. Från 18:03. **20.03** Åland i dag. Från 17:10–17:45. **20.40–20.45** Beträktelse. Repris.

Debattprogrammet ”Rakt på”

kl 18.30, 19.30, 21.30, 22.30, 23.30

5.55 Ettans morgon-tv [54807378]
9.15 Dalens härskare (R) [7298804]
10.05 Nöjesrävarna [4457484]
10.30 Kungskonsumenten [2755]
11.00 Tv-nyheter [56910]
11.05 Livet i Ballykissangel (R) [9096200]
12.00 Ettans morgon-tv: Dagens rubriker [32939]
13.00 Tv-nyheter [96804]
13.05 Inkorrekt, Tuomas Enbuske!: Porr är inte av ondo! [916620]
13.35 Tre årstider: Mossar [2042378]
13.45 A-talk [6042823]
14.30 Läkarna [9705]
15.00 Tv-nyheter [11026]
15.05 Fader Dowlings mysterier [4088552]
15.50 Luftresa till Europas kuster [9323378]
16.00 MOT: Datja Finljandija [5200]
16.30 En sann historia: Det sjungande folket [8991]
17.00 Tv-nyheter [36397]
17.08 Livet i Ballykissangel (R) [300107649]

18.00 Tv-nyheter och väder [2656]
18.30 Jaakko och världserövrarna [12939]
19.05 Walle reser runt: Damen med nyckelpigorna [6995823]
19.10 Tillbaka till Aidsensfield [7078533]
20.00 Svälj skrattet [197]
20.30 Tv-nyheter och väder [49649]
20.55 Sporttrutan [2776620]
21.00 A-zoom [587] Från vidvinkel till närbilder.
21.30 Strada [858]
22.00 Samarbetets pris [99717842] **FILM** Franskt drama från 2002. Regi: Bertrand Tavernier.
0.45 Jericho (R) [6869750] Del 2. Ekon från det förflytna. I London rör sig en seriemördare som väljer lyckliga par till sina offer.
1.30 Euronews [5165427]
1.40–4.00 Nyhetsfönster [38973243]

6.00 Tellus-frägesport [1659723]
6.50 Lilla tvåan [8131649]
8.19 Syrhäma: Fagerlöv [405649533]
8.53 På gräsrotsnivå [301407587]
9.00 Oddasat [59533]
9.15 Regionla nyheter [5070571]
10.35 Lilla huset på prärien [7967465]
11.25 Gänget och jag [4994668]
11.50 Svängiga djur [3797484]
11.55 Monsterstallet [3762303]
12.50 Emil i Lönneberga [27842]
13.15 Bean [9012378]
13.30 Miljonärers uppdrag [983216]
14.20 Hälsningar från Finland [9245610]
14.25 Gympa: Danslektion 1 [665484]
14.55 Långt fallna: Jukka och Petri Kuoppamäki [309723]
15.20 Pekko och masscharmören (R) [7533620]
15.45 Derrick [6131397]
16.45 Inrikesprofilen [693281]
17.00 Kim Måne [86755]
17.19 Lilla tvåan [402394692]
18.00 Familjen Metsola (R) [72823]

Bouppteckning.
18.50 Tv-nyheter [4936571]
19.00 Regionala nyheter [69945]
19.10 Sporttrutan [1717246]
19.15 Tvåans höstväder [4967769]
19.20 Inrikesprofilen [8416842]
19.35 Vid lägerelden [670281]
20.05 På riskgränsen: Utforska Borneo [224026]
20.35 Återvinningsbröderna [504858]
21.00 Fatta micken [86991]
21.50 Tv-nyheter [5908858]
22.05 Sopranos [6949674]
23.00 Den hårda lagen: Kriminella avsikter [82262]
23.45 Den definitiva dödsorsaken? [7916194]
0.45 Musik-tv: Klassiker [4950750]
1.30 Flabbdass [4464224]
1.50 Frågespel [6405682]
3.00 Dolt ord [9823243]
4.00 Sudok [9809663]
5.00–6.00 Dolt ord [9810779]

5.50 Väder [57534113]
6.25 God morgon Finland [14770007]
9.10 Vad ska vi äta idag? [5186281]
9.15 Känslor och dofter [2432303] En amerikansk underhållningsserie om livet i Genoa City.
10.05 Frågesport [4101397]
10.50 Emmerdale [7943281] En serie om livet i byn Emmerdale.
11.20 Köpkanalen [9525200]
12.40 Sportchatt och Poker [1800262]
13.55 Rappa tag [239939] Perfekt samspel.
14.25 Frågesport [678804]
14.55 Jack & Bobby [3042200]
15.50 Nöjesnytt [2963397]
15.55 Frågesport [250552]
16.30 Nyheter [885991]
16.35 Fiksumpi kuin koululainen [5046755]
17.30 De vackra och de djärva [241533]
17.55 Vad ska vi äta idag? [7345945]
18.00 Emmerdale [448804]
18.30 Bostadsmarknaden

[456823]
19.00 Sjuans nyheter [461200]
19.15 Ekonomi nyheter [220991]
19.25 Dagens väder [2920571]
19.30 Dolda liv [928945]
20.00 Bondbruden [285397] Programledare: Miia Nuuttila.
21.00 Identitet [818649]
22.00 Tians nyheter [360587]
22.20 Resultatrutan [5647571]
22.35 Keno [2950674]
22.36 Den gräna milen [192675216] **FILM** (The green mile). Amerikanskt drama 1999. I rollerna: Tom Hanks, David Morse, Bonnie Hunt. Regi: Frank Darabont
2.10 Smallville [6376779] Vattenodjuret. En gåtfull simmare som är snabbare än Clark räddar Lois och blir förtjust i henne, men får snart annat att tänka på när Lex undervattens vapenexperiment hotar havets ekosystem.
3.05 Vinstpotten late night [6160137]
4.20–6.00 Den rätta [2727330]

”Alla får tycka som dom vill – bara dom tycker som jag...”

MESSARE

debatt

Krönika / Jens Finnäs

Lägg ner vintertiden

Mörker. Lika överraskad, lika knäckt blir man varje år. Som en mental ångvält har det i vanlig ordning jagat oss under hösten och förgäves har vi försökt springa undan. Slutgiltigt mosad blev man i vanlig ordning den sista helgen i oktober när det var dags att övergå till vintertid. Sedan dess har det bara varit att ge upp kampen och inse att det de närmaste månaderna kommer att vara mörkt, mörkt, mörkt redan när man kommer hem från jobbet.

Och jag frågar mig stillsamt, varför utsätter vi oss för detta? Nu tänker jag alltså inte på det faktum att vi valt att bosätta oss på så här huvudlösa breddgrader, utan på att vi ordnat samhället så att våra försvinnande få timmar av ljus under vinterhalvåret ska infalla just då när vi jobbar. Är inte det rätt idiotiskt?

Att det ska vara ljust under arbetstid har förstås sin historiska förklaring. Det hade varit svårt att plöja åkrar med stearinljus. Det att vi lever ständigt omgivna av ljus är, ur ett lite längre historiskt perspektiv, en jättenyhet. Den tekniska utvecklingen har i grunden förändrat vårt sätt att leva. I dataskärmarnas och lysrörens tidsålder är det få som är beroende av solljuset för att kunna utföra sitt arbete.

Men trots att våra levnadsvanor har förändrats, harvar vi fortfarande på enligt i stort sett samma dygnsrytm som tidigare. Införande av sommartid, år 1981 i Finland, var en liten förbättring på den här punkten. Idén med sommartid, som kan ledas tillbaka till Benjamin Franklin, är att bättre kunna utnyttja dygnets ljusa timmar (den engelska termen daylight saving time förklarar egentligen bättre vad det handlar om).

Genom att vrida klockan framåt till sommaren undviker man att det sovs bort ljusa timmar på morgonnatten. Benjamin Franklins ursprungliga idé var att under hösten och våren med några veckors mellanrum vrida klockan tjugo minuter bakåt respektive framåt.

Sommartiden har motiverats med bland annat energiförbruknings- och trafiksäkerhetsargument. Samhället fungerar smidigast och effektivast om dygnets aktivaste timmar är upplysta.

Sommartiden slog igenom i början av 80-talet och är numera EU-reglerad. De facto gjordes försök med sommartid i flera länder, bland annat i Sverige, redan under första världskriget för att effektivera samhället. Men försöken lades ner efter protester från jordbrukare. Också Finland passade på att under kriget år 1942 pröva på sommartiden.

Men börjar det inte vara hög tid att ta nästa steg? Mitt förslag är att helt slopa vintertiden och gå över till sommartid året om för att få ljusare eftermiddagar året om. Eller ännu radikalare, vrida klockan fyra-fem timmar framåt. Vad sägs om att avnjuta lunchen i soluppgång vid tolvtiden, för att sedan hinna ha gott om fritid innan solen går ner igen vid åtta-nio-tiden på kvällen? Det skulle vår stackars mörkerskaddade mentala hälsa må bra av.

”Och jag frågar mig stillsamt, varför utsätter vi oss för detta? Nu tänker jag alltså inte på det faktum att vi valt att bosätta oss på så här huvudlösa breddgrader, utan på att vi ordnat samhället så att våra försvinnande få timmar av ljus under vinterhalvåret ska infalla just då när vi jobbar.”

Varning för Mephedrone

■Allt fler använder Mephedrone. Tonårsflickor ”bjuds” på drogen av äldre killar. Man har råd att vara generös eftersom drogen är billig.

Halloweenhelgens festarrangemang möjliggjorde ett enda stort Mephedronerus. Förvånade deltagare berättade om doften av gamla skaldjur som låg som ett moln över lokalen. Mephedronet luktar nämligen så.

Stor åtgång och fritt fram. Vad är det som händer? Tror man att en drog inte är farlig för att den inte hunnit klassas som narkotika? Detta är en drog som man inte forskat på. Man vet alltså inte hur den påverkar kroppen på lång sikt.

Följande bieffekter har vi hittills uppmärksammat: extremt höga levervärden, psykoser, medvetlöshet, stickningar i hjärtat, dom-

ningar i kroppsdelar, njurproblem, värk över lever och njurar, utslag i ansiktet och på händer, näsblod, blodtrycksfall, vätskebrist, svimningar, humörförändringar, nedstämdhet, sömnproblem. Ändrat beteende. Listan kan göras lång.

Ruset av Mephedrone är kort och kraftigt. En halv till en timme. Ger ett mycket stort sug efter mer. Kraftig toleranshöjning som medför att det krävs allt större doser.

Vi vill varna föräldrar, skolor. Var uppmärksamma på förändringar i beteendemönster och ovannämnda bieffekter! Missbrukarvården Birgitte Wahlstén

Säljs på nätet. Mephedrone är lätt att få tag på, men de skadliga biverkningarna är många.

MESSA NYAN
Sänd SMS/MMS till 0457-3234444

VL:s infochef går från klarhet till klarhet! 0457.

SockerConny på Budis är kär på riktigt! och han är glad.... Vi är många som önskar honom lycka till! Mvh en som vet.

Sluta kolla om alla Golfbanor nu. Åland blir aldrig något golfparadis som vissa höga herrar tror. 0457.

Alla får tycka som dom vill – bara dom tycker som jag... 0457.

Jag tycker det är ett jäkla lallande och pjåskande med alla busschaufförer som varit såå trevliga på den och den resan. Vad då då, det är väl deras jobb? 040.

Läkarna vill ha salt på vägarna. Ta nu och kolla hur många av dom där fem olyckorna som berodde på halka. Tror inte saltet skulle ha spelat så stor roll vid dessa olyckor. Var ju barmark vid 4 av 5 olyckstillfällen. Anpassa farten och använd huvudet. 040.

Varför får P. spela fotboll trots att han inte säljer kalendrar? Är han lat? 0457.

Förbannat dumt är det som vissa bostadsbolag gör, att man delar ut bostäder åt vissa som aldrig varit i kön. Ni kunde åtminstone säga åt dom att inte berätta åt alla hur dom lirkade sig förbi köerna. 040.

Tack Stina. Britt-Marie.

Jag vill ha mera inpumpat dom är för små. 0457.

Innan ob och fs ens ids fundera på 14.000-16.000 invånare i staden, bör man förstå att man kan stå åratals i bostadskö med nuvarande bostadsbestånd och att folk bor osäkert samt i irriterande låg standard. 040.

GODBY TEL 43 250

SALMING
innebandyklubbor

-30%

Gäller så långt lagret räcker.

F:ma ERIK MATTSSON

allt du behöver - ändå klöver över!

MARKET

ATG

OMBU

VARD 09-20 • LÖRD 09-16 • SÖND 12-16

Salt ska man ha på ägget och ej på vägen! Ägget kan man sen ha under gaspedalen! 050.

Jag känner värmen... 0457.

Bästa bilister. Körning på vinterväg kräver att bilen är rustad som föraren. Om föraren inte går i sandaler

Dagens MMS-bild

Lasse. Från 040.

skall heller inte bilen vara sommar-rustad. Tag ditt ansvar och inte knuffa felet på någon annan. Mvh Eget ansvar.

Grattis Hugo. Hälsar A och E.

Klart Jimmy Sundman skulle platsa i IFK men IFK platsar inte i Jimmys hjärta! 0457.

Är det någon modegrej att ha stora lättisar fram och plåtfälgar bak på en BMW 3xx? Tja eller pengabrist? Var i stan och räknade riktigt, 7st. Mvh finn]***I.

040! Jehovas vittnen är mycket goda människor! Mot andra vittnen, alltså. Mvh. 0457.

Fint att sitta på La strada och äta pannbiff i 5 plusgrader. Har man budat på att ha studentlunch kan väl hålla lokalerna med värme i alla fall. Gamla systemet var bra mycket bättre. 0457.

Silja = Svarte Petter. 0457.

Mysans aktier

■Som Mosse Wallén mycket riktigt påpekade i sin insändare i tisdagens tidning är jag en av de styrelseledamöter som inte ägde aktier i Nya Åland sedan tidigare.

Förklaringen till detta är mycket enkel. Jag ägde inga aktier när jag tog plats i Nyans styrelse och det har inte funnits några att köpa - tvärtom, det har varit fler som velat köpa än sälja.

Tack för hjälpen Mosse! Nu arbetar vi vidare för vår tidning!

Marika ”Mysan” Sundqvist
Styrelseledamot
Nya Ålands
Tidningsaktiebolag

NYANS ROS

...till Viking Line för att ni väntade på alla oss som blev försenade i onsdags kväll. Tack så jätte, jätte mycket.

...till Kökar jaktvårdsförening och Sommarängens kökspersonal för en underbar älgmiddag. Tackar gör Kökar kyrkliga syförening.

...till mina svärsöner Stefan Lundh och till Hasse Törneros som alltid finns till min hjälp. Svärmor Vanja Palmroos rosar.

...till banktjänstemannen Berit vid Andelsbanken i Godby. Alltid lika glad, vänlig och tillmötesgående! Vanja rosar.

HÄLGE

ZITS

”På drygt fem år har USA vandrat den gropiga vägen från Saddam till Hussein. Från en på lögn baserad maktpolitik till en dialogsökande Obama.

TORBJÖRN KEVIN, ÅBO UNDERRÄTTELSE

ledare

Harriet Tuominen
Epost: harriet.tuominen@nyan.ax
Telefon: 528 464

Inga Heller

Kiki Alberius-Forsman

På besök hos verkligheten

Kuddprat – det som i filmer från Amerikat kallas pillowtalk – det ägnar sig Inga Heller åt emellanåt. Kuddprat är bra. Bara det inte urartar till kuddkrig.

– Minns du husvagnen i Piteå?

Frågar hon gobbin sin.

– Jodå. Regn i tre dagar! Minns du dvärgen i affären i Masugnsbyn som kokade kaffe åt oss? Vi köpte en påse bullar och så hade vi eget sommarfik där i ett hörn av butiken. Vid tyghyllan.

– Och de tre kvinnorna som stod och klämde på gardintygerna intill och pratade om utflyttade ungdomar som i en seriös amatörteater.

På besök hos verkligheten är man mer än någonsin som cykelturist. Man hamnar plötsligt nära folk. I främmande situationer.

Men om man vandrar då? Eller far med bil?

– Nej, säger gobbin. Det är när man cyklar och stannar för paus, antingen för att äta eller för natten. Det är då situationer uppstår. Möjligen också om man annars väljer billigast möjliga logi.

Konstigt nog. Vanliga södernresor ger inga situationer. Men vad är då en typisk situation?

– Var det när vi satt på det där vandrarhemmet i Lycksele och kom i samspråk med en annan gäst, en av de afrikanska män som var där för att läsa svenska? Han från Kenya och vi såg målgången i maraton i OS – där en kenyan segrade – tillsammans med honom på den lilla tv:n i köket.

– Jodå. Eller när vi såg alla polacker komma ur skogen vid Norsjöns camping med ämbar fulla med blåbär som de sålde för 20 kronor litem?

Det är en situation.

– Eller bara när man kör förbi en kvinna som går över vägen till postlådan mitt i skogen mellan Jungsele och Ramsele och hojar ett ”hej” till henne. Då är man en sekund i hennes verklighet och hon undrar vad är det där för hurtbullar som far runt med fullastade cyklar. Och vad är det för konstig flagga som fladdrar i fartvinden?

Det är en situation.

– Och han hotellägaren på hotellet i Åsele som serverade sik, ren och varma hjortron med glass och sedan stod länge vid vårt bord och pratade om något som kanske är Norrlands största hemlighet: När det är minus 20 är det inte kallt! Det är torr ren luft. Ungarna kan vara ute i timmar och leka och sedan bara borsta av sig snön när de kommer in. Och att alla färger i Norrland är extra klara. Och att solnedgångarna vid Ångermanälven är alldeles otroligt färgsprakande.

Helt klart en situation!

– Eller när vi stod framför den där vägkrogen efter att ha kört mil efter mil över myrmarker och verkligen var sugna på mat och så satt det en lapp på dörren:

”Stängt i dag. I morgon öppnar vi 14.00.”

– Och vi hade ingen aning om det var ”i dag” eller ”i morgon”...

– Ha, ha! Tur att vi hade reservproviant med oss.

– Hum...

– ZZZ.

Magneter. I riksdagsvalet 2003 drog Roger Jansson och Barbro Sundback (bilden) mest röster. Men det var inte Sundback som utsågs till ersättare utan Bert Häggblom (ob) med betydligt färre röster men på samma lista som Jansson. Bilden är från valvakan 2003. Foto: JONAS EDSVIK

Den åländska riksdagsledamoten skall väljas på samma sätt som tidigare. Det anser en parlamentarisk arbetsgrupp, dock inte helt enigt.

På insändarplats diskuteras plötsligt för och emot preferensval. Socialdemokraterna anser att Ålands ledamot i riksdagen kunde utses genom preferensval, vilket låter intressant. Problemet är att ingen förklarar vad ett preferensval är. Vad förväntas väljarna göra och hur påverkas slutresultatet jämfört med dagens system?

Majoriteten i arbetsgruppen har stannat för det nuvarande systemet, bland annat med motiveringen att väljarna vet hur det fungerar.

Det där kan betecknas som en sanning med modifikation. En del vet, många har en aning, några vet ytterst litet om vilka vägar den egna rösten vandrar när den väl har lagts i urnan.

Alla behöver inte veta, inte så länge de kan lita på att rösten går till rätt grupp. För även om vi röstar på person så hör de flesta kandidaterna till en grupp eller lista, så att de som ställer upp tillsammans stöttar varann.

Preferensval kan se ut på olika sätt, men grundidén är att varje väljare har flera röster och rangordnar dem. Säg att du har tre röster. Du ger din första och dyraste röst till Lisa, din andra röst till Kalle och din tredje till Ulla. I sammanräkningen ger det Lisa tre röster, Kalle två och Ulla en röst. Till exempel.

Fördelen med det här är att en kandidat, som är andra alternativet för många men första alternativet för få kan samla röster bli invald.

De som har utrett olika valsystem har ansett att preferensval kan fungera när en person

skall väljas bland flera kandidater. Med rangordningen får man fram inte bara de som står högst hos olika väljare utan också de som omfattas av många.

Och på Åland väljs bara en riksdagsledamot, så då borde systemet vara bra.

Men på Åland utses inte bara en ledamot utan också en personlig ersättare. Och då håller systemet inte. Om kandidaterna ställde upp helt obundna till partier så kunde man fortfarande fundera på saken. Det är inget fel om en ersättare har ett brett folkligt stöd.

Men ett politiskt val är just det, politiskt. Folk röstar på person, ja, men också på idéer. Socialdemokraterna vet mer än väl att ideologin är viktig, åtminstone för deras väljare. Männe inte också för många andra.

Nu vet vi inte hur socialdemokraterna har tänkt sig systemet. Om man rangordnar kandidaterna inom en lista så är ingen skada skedd. Men om rösterna fördelas mellan olika listor och tanken är att ledamoten och ersättaren skall vara de två som totalt sett har fått mest röster, då blir det inte bra.

Låt oss ta ett exempel, ett av det mer extrema slaget för att det skall framstå tydligt.

Säg att **Barbro Sundback** (s) har samlat mest röster på den mest framgångsrika listan. Och en självständighetsivrare nästmest röster i valet på en annan lista. Skulle det vara rätt mot Sundbacks väljare att ersätta henne med en självständighetsivrare ifall hon skulle tvingas avgå?

Om det däremot inte fanns någon ersättare – man kan tänka sig nyval om riksdagsledamoten blir sjuk eller avgår på grund av annat uppdrag – så skulle preferensval kunna vara

ett bra sätt att vaska fram den kandidat som har det bredaste stödet.

För informationens skull citeras en utredning från svenska kyrkan om val av biskop:

”Ett alternativ till det nuvarande systemet för biskopsval är s.k. preferensröstning. Vid biskopsval – där det gäller att utse endast en vinnare – är preferensmetoden tämligen enkel att tillämpa. Det hela går till så att väljarna lämnar in en valsedel där olika kandidater har rangordnats. I ett första steg undersöks om det finns någon kandidat som erhållit mer än hälften av rösterna. Om så är fallet kan denna kandidat anses vald och röstsammanräkningen avslutas. Om så inte är fallet söker man upp den minst populära kandidaten och stryker denne från samtliga valsedlar. De röster som i första hand gått till den strukne kandidaten överförs därefter till väljarnas andrahandsval. När det är gjort ser man efter om man nu fått en kandidat med majoritet. Om man fortfarande inte funnit en vinnare fortsätter man på samma sätt genom att styrka den näst minst populära kandidaten osv.”

Enkelt?

KOMMENTERA LEDAREN PÅ

nyan.ax

Nya Åland

Grundad 1981.
Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag, fredag och lördag.
Medlem av Tidningarnas förbund.
Kontrollerad upplaga 2007:
7.285 ex.

FÖRLÄGGARE
Nya Ålands Tidningsaktiebolag
ADRESS
Pb 21, 22101 MARIEHAMN
Uppgårdsvägen 6
Öppet mån-fre kl 8.30-16.15
KONTAKTER
Tfn (018) 23 444 (kl 8.30-16.15)
Nyhetstips: Ring, skicka SMS eller MMS 0457 323 4444
e-post: redaktion@nyan.ax
Nya Ålands hemsida
www.nyan.ax

Annonsavdelning och administration: fax (018) 23 450
Redaktion: fax (018) 23 449
DISTRIBUTION
Vid utebliven tidning ring Posten tfn 22 777 vard kl 7-14 övriga tider telefonsvarare.
Nya Åland: tfn 23 444 vard kl 8.30-16.15.
REDAKTIONEN
Chefredaktör & ansvarig utgivare: Nina Fellman
fn (018) 528 441
nina.fellman@nyan.ax

Nyhetschef:
Anna Björkroos/Malin Tillström
tfn (018) 528 442
redaktion@nyan.ax
Arkiv: Marita Smeds
tfn (018) 528 465
arkiv@nyan.ax
Familjeredaktör:
Kiki Alberius-Forsman
tfn (018) 528 451
Kulturredaktör: Jan Kronholm
tfn (018) 528 466
kultur@nyan.ax

Sportchef: Johan Larsson
tfn (018) 528 462
sport@nyan.ax
ANNONSAVDELNINGEN
Delice Lindegren
tfn (018) 528 457
annons@nyan.ax
ADMINISTRATION
VD: Stefan Norrgrann
tfn (018) 528 447
stefan.norrgrann@nyan.ax
Ekonomichef:
Katrín Lindqvist tfn (018) 528 446

Prenumerationer:
Margareta Sävstrand
tfn (018) 528 443
prenumeration@nyan.ax

TRYCKERI Consa Print AB,
Mariehamn, ISSN 0359-1414

PRENUMERATIONSPRISER
1.7.2008
Fortlöpande helår..... 189 €
halvår..... 100 €
kvartal 51 €

STOPTIDER FÖR ANNONSER				
Publiceringsdag	Eller text & mindre annonser	Annonser större än 600 mm	Färgannonser	
Månd	fre kl 12	tor kl 14	tor kl 14	
Tisd	mån kl 12	fre kl 14	fre kl 14	
Onsd	tis kl 12	må kl 14	må kl 14	
Torsd	ons kl 12	tis kl 14	tis kl 14	
Fred	tor kl 12	ons kl 14	ons kl 14	
Lörd	tor kl 14	tor kl 12	tor kl 12	
Torget: onsdagar kl 12.00.				
Tel. 0600-9-1219. 5,05 € + lsa				

Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäterverket.
© lantmäterverket, tillstånd nr 364.

M:HAMN 02.45 L 13.45	→	ÅBO 07.00/08.15 → 19.15/20.15	→	M:HAMN 13.35 00.45 L
M:HAMN 23.55 1)	→	H:FORS 09.55/17.00 1)	→	M:HAMN 04.15

Passagerare med el. utan fordon ska vara på plats i check-in sen. 30 min före avg. varefter incheck./bilj.försäljn. ej kan garanteras

1) Serenade ur trafik 2.11 kl. 09.30 i Stockholm.
Åter i trafik 10.11 kl. 17.00 i Stockholm

www.tallinksilja.fi

Torggatan 14, tel 16 711 eller 06001 74552 alla dagar kl. 08.00-21.00
(1,64€/besvarat samtal+alltid lns/msa)

TALLINK	Check-in senast 30 min. före avgång	
Sthlm - Mariehamn - Tallinn		
18.00 – 00.50	→	01.00 – 10.00
10.00 – 05.00	→	04.50 – 18.00
Torgg. 14 • www.tallinksilja.fi		
tel 16 711 el. 06001 74552		
(1,64 €/besvarat samtal + alltid lna/msa)		

Nöjeskryss på M/S Eckerö i höst!

Fredagar och lördagar kl.18.30 (buss från Mariehamn kl. 17.30).
Pris 30 euro/person inkl. buss- och båtresor t/r, 2-rätters à la carte samt underhållning (t. ex. 15/11 Tonart, 22/11 och 28/11 Soundway).

Turlista t.o.m. 30/4 2009 [lokala tider]

Från Eckerö alla dagar kl. 13.30 och kl. 18.30, fredagar–måndagar även kl. 8.30
Från Grisslehamn alla dagar kl. 10.00 och kl. 15.00, torsdagar–söndagar även kl. 20.00
Ej trafik: 24-25/12 samt 1-5/1 2009

Bussinformation: Nyhet! Nu går vår anslutningsbuss till **Cityterminalen** i Stockholm vid alla båtankomster.
Från Cityterminalen kl. 7.45 till 10-turen, kl. 12.45 till 15-turen och kl. 17.30 till 20-turen. Till Uppsala från 13.30- och 18.30-turen. Från Uppsala Hjalmar Brantingsgatan (Willys) kl. 8.00 och 13.00 till 10- resp. 15-turen. Från Mariehamn, Bussplan 1 h före båtagång. Till Mariehamn efter båtankomst.

Bokning tel. 28 300, växel 28 000. Grisslehamn 0175-258 00.
Bokning även på www.eckeroelinjen.ax

ECKERÖ LINJEN

Torggatan 2, 22100 Mariehamn

Ta en paus...

Alla dagar **M:hamn** 10:00 → **Sthlm** 15:45

Sönd-Tisd **Sthlm** 18:00 → **M:hamn** 02:00
Onsd-Lörd 18:00 → 03:30

Bokning tel 28 040 www.birka.se

Bussplan, tfn 22 570 info@sundqvists.com

ÅLANDSTRAFIKEN tom 23.12-08

MARIEHAMN-KAPELLSKÄR

Måndag-lördag		Söndag	
MAR	KAP	MAR	KAP
08.00	→ 09.15	12.00	→ 13.15
16.00	→ 17.30	18.30	→ 19.30
15.30	→ 12.00	17.30	→ 14.00
22.00	→ 19.00	23.00	→ 20.00

Buss Sto–Kap avg från Cityterminalen 1h 50 min före fartygets avg. Buss Norrtälje–Kapelleskär ca 45 min före fartygets avg. Även buss Kap–Sto (färdtid ca 1h 20 min) efter fartygets ank. Bussen går via Norrtälje.

Endast direkt bussanslutning till Uppsala från Rosellas ank. till Kapelleskär kl 17.30* samt till Rosellas avg. kl 12.00*. Bussen avgår kl 10.15* från Uppsala, Hjalmar Brantingsgatan/Tycho Hedéns väg. *Söndagar from 21/9 ansl. till Rosellas ank. kl 19.30 samt avg. kl 14.00. Bussen avg. kl 12.15.

ÅLAND-STOCKHOLM dagligen			ÅLAND-FINLAND dagligen		
ÅLAND	STOCKHOLM		ÅLAND	ÅBO	H:FORS
01.10 L	→ 06.30		03.30 L	→ 07.35	
04.35 M	→ 09.40		14.25 M	→ 19.50	
09.55 M 1)	→ 15.30		23.45 M	→ 10.00	
14.25 M	→ 18.55		14.10 M	→ 08.45	
14.10 M	→ 07.45		01.00 L	→ 21.00	
23.35 M	→ 16.45		04.25 M	→ 17.30	
07.45 M	→ 18.00 1)				
03.20 L	→ 20.10				

1) Reservation för charteravgång. Kontakta vår resebutik för information.

M=Mariehamn
L=Långnäs

Biljettförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min. före ord. avgång. Bokad bil skall vara incheckad och klar att köras ombord senast 30 min. före ord. avgång.

BUSS: transfer med Sundqvists, Mariehamn (Storagatan 2)–Långnäs 1h före avgång. Även Långnäs–Mariehamn alla avgångar, 12 EUR/person.
VIKING LINE Storagatan 2, tel 260 111, bokn. 262 111 www.vikingline.ax

dagens ålänning

vädret

dagens rätt

”Att jobba är bättre än skolan”

Nyan hittade dagens ålänning **Malin Sundberg**, 15 år i Sittkoffgallerian. Hon går annars i nian i Godby högstadieskola.

Vad gör du här i dag?

–Jag har praovecka på Steel FM och har lunch.

Varför valde du att praoa där?

–Jag gillar musik och jag får lyssna på det hela dagarna där.

Vad ska du göra senare idag?

–Åka hem och sova tror jag.

Är det skönt att slippa skolan för veckan?

–Ja! Det är mycket bättre att jobba, säger hon och skrattar.

Hur har det varit den här veckan på praon då?

–Kul, de har varit snälla med mig.

Vilken är din favorit musik?

–Musik från 50-, 60- och 80-talet.

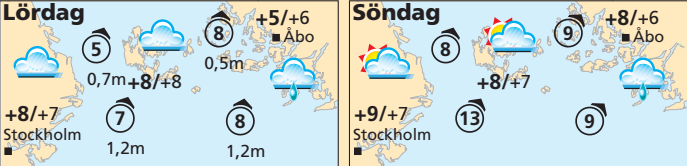
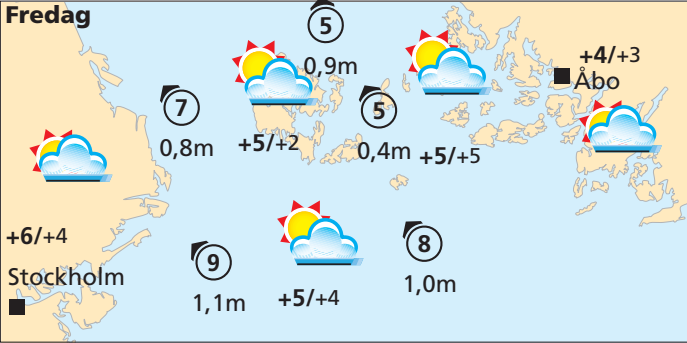
Vem vill du hälsa till?

–Min klass 9C i GHS, de är jättebra!

Text och foto: SARA HELLING (PRAO)
redaktion@nyan.ax

Gillar musik. Musikintresserade Malin Sundberg har varit prao på Steel FM hela veckan.

I går kl 14

	temp.	moln.
Jomala	+5	☀ ☁
Åbo	+2	☀ ☁
Helsingfors	+3	☀ ☁
Stockholm	+7	☀ ☁

	temp.	vind	m/s
Nyhamn	+5	OSO	6
Märket	+5	SSO	4
Kumlinge	+4	SO	3

Vattenståndet i går kl 14

	Föglö	Åbo
+9 cm	+5 cm	

Solen i dag

	Upp	Ner
Mariehamn	8:20	16:27
Helsingfors	8:00	16:07
Stockholm	7:24	15:39

METEOROLOGISKA INSTITUTET

Max/min temp. 30.10 - 6.11. klo 8

	max.	datum	min.	datum
Jomala	+8,9	31.10.	-3,2	6.11.
Åbo	+9,1	31.10.*	+0,2	4.11.*
H:fors	+10,8	31.10.	-1,5	2.11.

* =Dagar saknas temp. moln.

För ett år sedan

Jomala	+4
Åbo	+3
Helsingfors	+3 ☁

Utomlands i går

	Köpenhamn	11	Madrid	14
Oslo	+5	Rom	20	
Bryssel	13	Aten	22	
Moskva	+1	Las Palmas	22	
London	11	Phuket	31	
Paris	10	Peking	21	

Vädertjänsten Tel.060010600 3,95 /min +Isa

TIPSA 0457 313 4444

MESSA 0457 323 4444

RING 018 23444

MISSA INTE TILLFÄLLET på Nya Apoteket!

Kom och bekanta dig med Lunette™ menskopp!

Du sparar 1500€ på 10 år, den belastar inte miljön och framför allt är den bra för din egen intimbälsa!

MÅNDAG 10 NOV KL 10-17
Nya Apoteket, Norragatan 17

Rena Smörjan

Jag finns på plats och svarar på dina frågor!

Dagens erbjudande:
Menskopp Lunette (norm. 29€) **24€**

Miina Fagerlund
Tel 0457 3425119 www.renasmorjan.com

POLARIS

“Det är över nu...”

Nya Sportsman XP-serien. Se dem på Godbymässan!

HINNER DU STANNA?

SÄNK HASTIGHETEN!

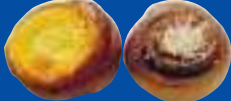

Ålands landskapsregering

Full fart mot helgen... **Select**

ÖPPET 6-24 ALLA DAGAR!

NYGRÄDDADE BULLAR ALLA DAGAR!

1,20/st

JACKPOT! 55 MILJONER

Köp ett andelsbolag eller en Harry Boy. Stort bolag på lördag.

LOTTO 2.000000

Shell Mariehamn

Ö. UTFARTEN, TEL. 12 360.

Jul i havsbandet

Boka årets julfest på HavsVidden. Välj från säsongens meny eller njut av vårt ljuvliga julbord där traditionella rätter möter smagliga åländska specialiteter. HavsViddens julbord serveras 5 till 20 december.

Julbord 47€ inkl. glögg och kaffe

Boka bord på tel 49 408.

HavsVidden
Hotel|Åland

www.havsvidden.com | 018 49 408

FYRHJULSDRIVEN!

Toyota Hiace 2,5 TD 4WD -04

Medkörd endast 75000 km
Välhållen fyrhjulsdriven Hiace med 100 hk turbodiesel, airbag, ABS-bromsar, elfönsterhissar, nya dubbade vinterdäck på fälgar, sommardäck på fälgar, CD/AM-stereo, motorvärmare, golv och väggar i skåpet fanerat. Fullständig servicebok.

Specialpris: 22.900,-

ERbilab

Vikingagränd 1 A 22100 Mariehamn
Tfn 14750 GSM 0400 595 732

Öppet vard 10-17

**STRICTLY PEOPLE I NATTKLUBBEN 7-8.11
HÖGTRYCK I RESTAURANGEN 8.11**

ARKIPELAG
www.hotellarkipelag.com